

SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77
Éjjeli telefon (nyomda) 2-02

KIADÓHIVATAL TELEFON

Str. Baron L. Pop I.

ELFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre
Félévre
Negyedévre
Egy hónapra

X évfolyam ♦ 106. szám

1929 Május 14 Kedd

* 1689 év Ijjár 4 *

Ara 5 lej

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Kolozsváron hirdetések a

Rudolf Mosse S. A.

Str. Rog. Maria No. 38. Tel. 4-13

és a

YLLOD EXPRESS

Str. Golu No. 20. Telefon 14-55

hirdetési irodák vesznek fel.

Az összezsugorodott amnesztia

A fővárosi lapok ünnep utáni számaiban kapkodva és elszívva közölték az amnesztia-rendeletet az így a sebtében odvetett kivonatokból egyáltalában nem bontakozott ki világosan az egyesülés; ünnepek alkalmából nyújtott amnesztia és királyi kegyelem képe. Az amnesztia szövege csak ma lett ismeretes és ebből megállapítható, hogy az amnesztiahoz fűzött messzemenő változások egyáltalában nem váltak valóra. A kormány uralmárlépése óta május 10-ére generális amnesztiát ígért és sejtetni engedte, hogy a különösen speciális törvények szellemében amnesztiát ígért és sejtetni engedte, hozott ítéleteket fogják törölni. Az ellenzéki sajtó kiméletlen kampányt indított az amnesztia-gondolat ellen és már előre uszított az esetleges széleskörű kegyelem terve ellen.

Nem kétséges, hogy az amnesztia-rendelet ennek az ellenzéki kampánynak a hatása alatt zsugorodott teljesen össze. De nemcsak, hogy összezsugorodott, hanem illogikussá és értelmetlenné vált és az alapján véve önmaguknak elfelejtendő paragrafusokban lehetetlen fel nem ismerni a liberális kampány hatását. Maga az amnesztia-rendelet-törvény két részre oszlik. Az egyik a tulajdonképeni amnesztiára vonatkozik, a másik királyi kegyelmet és büntetésredukciót oszt. A tulajdonképeni amnesztiának első paragrafusa politikai bűncselekményekre vonatkozik, de annyi részarával van körülbástyázva, hogy elenyészően csekély lesz azoknak a száma, akik ennek a kegyelemnek áldását élvezhetik. Elsősorban csak azok részesülnek amnesztiában, akik politikai vétségüket 1928 december elseje előtt követtek el. Minden amnesztiarendelet kihirdetésének napjaig elkövetett vétségekre szokott vonatkozni a különös befolyásnak kellett érvényesülni, hogy az ezúttal elkövetett politikai vétségeket kizárták a királyi kegyelemből.

De az 1928 december elseje előtt elkövetett politikai bűncselekmények vádlottai közül is csak azok mentesülnek a büntetéstől, akiknek ügyét még nem derítették fel, vagy akiknek ügyében még tart a vizsgálat, kivételnek azonban azok, akiknek ügyében jogerős ítélet hoztak. Ez a minden logikát nélkülöző kikötés azt jelenti, hogy egyetlen egy jogerősen elítelt politikai bűnös sem kerül ki a börtönből. Így lesz az amnesztiából lubrifikáció, amelynek szerencsés nyertői azok, akik jól tudtak bujkálni a felfedezés elől, vagy akiknek ügyében tulságosan elhúzódott a vizsgálat talán éppen azért, mert az illető delikvens különböző fogásokkal segített elhúzni a vizsgálatot. Vesztesei pedig ennek a szerencsejátéknak azok a szerencsétlenek, akiket annak rendje és módja szerint elítéltek, sőt hónapokat, vagy éveket már ki is töltöttek a börtönsüllyből.

Más szóval ez annyit jelent, hogy megmenekülnek a büntetéstől azok, akik még semmit sem szenvedtek, míg azok, akik éveket óta sanyalódnak a börtönökben és még hosszú éveik vannak hátra, apró büntetésredukciót kapnak csupán, viszonylagosan annál kevesebbet, mennél hosszabb időre szól a büntetés. Hogy egy

gyakorlati példát említsünk, az amnesztia a következő érdekes helyzetet kreálta: Tegyük fel, hogy egy adóvéghajtó személyén keresztül három állampolgár egyforma hatóságsértést követett el. Kettő 1928 november 31-én, egy pedig ugyanazon év december 2-án. Aki december 2-án került szembe az adóvéghajtóval, automatikusan kiesik az amnesztiából, nem marad más hátra számára, mint hogy szépen leülje a büntetését. A másik kettő helyzete már egészen másképp alakul. Ők történetesen két nappal korábban estek bűnbe s ezért velük szemben más az eljárás. Ha felteszük, hogy mindkettőjük tárgyalását május 3-ra tűzték ki, az egyik közülük szabályszerűleg megjelent a tárgyaláson, szabályszerűen el is ítélték nyolc hónapra, ugy ez a delikvens az amnesztiatutrin a fekete golyót húzta és szépen le fogja ülni a büntetését. A játszmat az a harmadik nyerte meg, aki a tárgyalásra maga helyett orvosi bizonyítványt küldött és így a tárgyalást hivatalból elnapolták. Az ügyet automatikusan öröklék, míg a másik kettőnek bő alkalma van gondolkodni arról, hogy miért ülnek

ők a tömlőben, míg a harmadik minden büntetéstől megszabadult. Természetesen még súlyosabb a különbség a kommunista perek vádlottjainak és gyanúsítottjainak helyzetében. Aki jogerősen hét évet, vagy esetleg életfogytiglani kényszermunkát kapott, az be kell érje egyszerű büntetésredukcióval, míg az a társa, akit ugyanazzal a bűnnel vádolnak, de ügyében még nem ért véget a vizsgálat, egyszer és mindenkorra megszabadul a büntetéstől.

Ugyanilyen logikátlan a kegyelmi és büntetésredukcióról szóló rendelkezés is, amely a maximum háromhavi büntetést teljesen elengedi, a három hónaptól egy évre terjedő büntetést felére, az egy évtől öt évig terjedő büntetést kétharmadára, az öt évnél nagyobb büntetést háromnegyedére, az életfogytiglani szóló büntetést pedig a szabadságvesztés maximumára szállítja le. A pénz bírságokat, amennyiben azok nem haladhatják meg a huszezer lejt, elengedi a kegyelmi rendelet, de ezek aól is kivesszi az 1916. évi vámtörvény, az erdő-törvények, a szeszszalásról szóló 1927. évi törvény és a különböző spekulatör-

Ma van premierje a Magyar rapszódiónak a Corso-mozgóban!

vények alá eső vétségekért kiszabott bírságokat. Vagyis éppen azokat az eseteket zárták ki a királyi kegyelemből, a melyekkel a legtöbbször találta szemben magát az állampolgár s amelyek drákól szigorúságu paragrafusai ellen éveken keresztül vívott élet-halálharcot az ország kereskedelme és kisipara.

Nem tudjuk megérteni, hogyan lehet az, hogy a kormány, amely többszörösen beígerte az uzoratórvény teljes eltörlését, hogyan zárhatta ki éppen az uzoratórvény paragrafusaiában vétkesnek talált kereskedőket. Az amnesztia mérlege ilyenformán nem mutat valami nagy haladást a demokrácia gyakorlati alkalmazásában. Igaz, hogy a kormány a parlament elé is terjeszt egy amnesztiatörvényt, de nem valószínű, hogy ez a törvényhozási uton készülő amnesztia jóvá tudja tenni a királyi dekrétumal kibocsátott amnesztia logikátlanságát.

A levente-csapatok megalakítója nyilatkozik az Uj Keletnek

a mozgalom céljairól és jelenlegi helyzetéről

Dr. Boila Zakarias, Kisküküllőmegye prefektusa visszaütíti a vajnikok ellen felhozott vádakat

(Dicsőánmartin—Dicsőszentmárton, május 13. Az Uj Kelet tud.) Hetek óta páratlan hevességgel folyik a vita a bukkaresti lapokban a kisküküllőmegyei vajnik-csapatok avatásáról, amelyet a liberális párt a kormány fascista jellegű szervezkedésének szeretői boállítanak. Ezek a vajnik-csapatok tudvalevőleg dr. Boila Zachar-ásnak, Kisküküllőmegye prefektusának kezdeményezésére alakultak, aki párttitkari minőségben állott a szervezkedés élére. Érdekesnek tartottuk, hogy ebben a sokat vitatott ügyben megszólaltassuk végre a legkompetensebb faktort, a mozgalom kezdeményezőjét, a liberális sajtó legélesebben támad. Felkerestük hivatalában dr. Boila prefektust, aki készséggel állott rendelkezésünkre felvilágosításul. Dr. Boila egyike a kormány legképzettebb és legszimpatikusabb exponenseinek, aki fiatalos temperamentumával és fáradhatatlan energiájával nagymértékben járult hozzá azokhoz a sikerekhez, amelyet a nemzeti parasztpárt még az ellenzékben elért.

— Mik voltak azok a nagy port felvert levente-csapatok? — volt első kérdésünk.

— Egyáltalán nem katonai felkészült ségek, vagy terrorkülönmények — mondotta mosolyogva dr. Boila. Nem gondoltunk ilyesmire, mivel egyrészt nincs szükségünk rá, másrészt pedig ma több szempontból lehetetlen ilyenfajta csapatot szervezni. A liberális sajtó, mely erősen felfújta az „esetet” a cikkek elején panaszkodik, hogy meg akarjuk félemlíteni az ellenzékét, a végén pedig azt a konkluziót vonja le, hogy Maniu fél és leventéket szervez.

dem: kitől félhet Maniu? Ettől a bár elszánt, de minden élőlény által gyűlölt panamacsordától? Nem, uram, nem lehet komolyan venni Tanerod főispistat urat Annyi erőnk még mindig lesz hogy a döntő pillanatban összemorzsoljuk ezeket az akarnokokat és semmiházikat.

— A liberális sajtó arról is ír, hogy a „vajnikok” már is erőszakoskodnak.

— Egy betű sem igaz ebből. A vajnikok csak Kisküküllőmegyében vannak megszervezve s ott oly csendesen viselkednek, mint a ma született bárányok. De most a liberális sajtó minden falusi verekedést a „vajnikok” számára fog irni.

— A prefektus urat nemrég egy magyar lap megtámadta valami művésztény jegyeinek forszírozott árusításai miatt?

— Igen. A „Brassói Lapok” azt írta, hogy en valami Petheu nevű művésznő mellé egy perceptort adtam s így indirekte befolyást gyakoroltam a közönségre, hogy minél több jegyet vásároljon. Természetesen ebből a meséből egy árva szó sem igaz. Ugy látszik, vannak lapok, amelynek mesterkéltlen szítják az igazat a hatóságok ellen, látván, hogy „komoly” anyaguk nincs. Egy-egy uj-

ságiró részben unalomból, részben szármárság okaért minden hazugságot összezsúrol, nem bírván felfogni, hogy nem melykor tisztos, munkás emberek becsületében gázol. De egyszer megjárja a kolleka. Mert én bizony az ügyességhez feljelentettem s az majd könyörtelenül eljár ellene.

— Prefektus ur, — vetjük közbe — Ön túl egyoldaluan ítéli meg az újságiró munkáját. Hiszen Ön jól tudja, hogy milyen felelősségteljes és nehéz mesterség ez.

— Igaza van, ismerem az újságírást s nincs senki, aki nálamnál nagyobbra becsülné ezt a mesterséget. De viszont tudom azt is, hogy a becsületes újságírást első követelménye az objektivitás. Ime itt van a közönségszerető reformjavaslat. Behozza a tartományi szervezetet és visszaállítja az alispánok teljes jogkörét, szemben a mai prefektusi teljhatalommal. S ilyen körülmények között mit képzel, miről cikkezik a „Keleti Újság”? Az „eltemetet tartományokról” s arról, hogy a prefektusok teljhatalma alá helyezi a közigazgatást, az új javaslat. Ezekután lehet szó jóhiszeműségről? Kell ehhez kommentár?

Péchy Erzsi

Ma, kedden
Éva grófnő

Holnap, szerdén
Annabál
(bucsuróképes.)

Magyar Színház.

Uj kormány — régi politika Ausztriában

A kilencek diktatúrája

(Bécs, május 13. Az Uj Kelet tud.)
Mikor Renner dr. szociáldemokrata párt szónoka az új kancellár kormányprogramjára reagálva azt mondta a nem zetgyűlésen „de a tüzurások politikájának meg kell szünnie”, megadta azt a legközelebbi okot is, amely miatt Seipel megbukott.

A szociáldemokrata párt lehetetlenné tette Seipelnek a parlamenti munkát, mert Seipel az engesztelékenység gesztusa sátra a tüzurások rendszerét váltászt. A leülési kancellárnak fanatikus és gyermeki öröme telt abban, hogy a szociáldemokrata párt alig néhány mandátummal maradt a legnagyobb párt, a keresztényszociálisták mögött, mely párt hozzájárulása nélkül Ausztriában kormányozni lehetetlen. Legjobb is parlamenti ulon nem. Legfejebb a Heimwehr faszisták katonai erejére támaszkodva diktatúrával.

De Steidle-Pubsztir nem azok az emberek, akik másoknak kaparnak ki a diktatúrát. De mikor a szociálisták munkakészségükkel mutatták a parlamentben Seipel azzal válaszlát, hogy fitkolt fegyverraktár után való kutatás címén végig nyomoztatja a szociáldemokraták házána, a „Vorwärts”-nek épületét és sub tituló fegyverek, házkutatást tartott az „Arbeiter Zeitung” szerkesztőségében és nyomdájában, mely ugyanazon házban van. Seitz, Bécs polgármestere megmondta Seipelnek, hogy ezek a módszerek nem vezetnek a nyugodt munkához.

„Végére is nem hagyhatjuk magunkat egy napon halomra jövetni!” mondta Seitz a kancellárnak.

Akkor volt ez, amikor a szociáldemokraták Seipel állandó provokációira megakasztották a parlamenti munkát és a legfontosabb törvényjavaslatok befagytak a parlament mozdulatlanágába. Seipel ezen napok egyikén örömmel jelentette a nemzetgyűlés folyosóján:

„Na, most tehát megvan!”
Az újságírók azt hittek, hogy a parlament béke az, ami megvan. De nem arról van szó, hanem azokról a fegyverekről, melyeket a Vorwärts épületének egyik pincéjében találtak. A „Munkások vadász- és lövészegyesületének

fegyverraktára volt ez. Az egyesületnek ugyanis fegyvereladási engedélye is évolt, de túllépte engedélyének körét. Regénybe illő az a mechanizmus, melyet a befegyminisztérium mozgásba hozott, hogy ezt a fegyverraktárt kiemeltesse. Mert a „Munkások vadász- és lövészegyesületének”, a Vorwärts épületében tartotta helyiségeit. . . Mindezt akkor, amikor a nemzetgyűlésben elére volt állítva a kérdés: vagy dolgozni a szociáldemokraták hozzájárulásával, vagy semmit sem csinálni ennek a döntően nagy pártnak a negációja folytán. . . Pedig a vadász- és lövészegyesület néhány eldugott puskája abban különbözött a Heimwehr fegyvertömegétől, hogy a Heimwehr faszizmus nyíltan kéri a gyűlöletet és gépfegyverrel.

Most új kancellárja van Ausztriának Hosszu vajadás után lett meg a kancellár és bizony nem úgy ugrott ki az adott helyzetből, mint Pallas Athéné a mindenható Jupiter fejéből. Hogy az új kormányral terhes osztrák krízis ki leneedik hónapját hol töltötte az új kancellár, meglátszott a kormánynyilatkozaton. Streruwitz az új ember, aki közvetlenül az ügyek élére kerülése előtt a Landbund foglya volt. De még így is sokkal jobban járt, mint a deszignáltságban elődje: Mittelberger. aki ez a kisded párti olyan pártatlan módon utasított vissza, amit — ha nem kancellárjelöltől lenne szó — kidobásnak is lehetne nevezni. . .

Az új kancellár bejelentéseinek rendkívül bő agárprogramja volt. Mert az osztrák politikai élet fonákságához tartozik, hogy a keresztényszociálista párttal csaknem teljesen egyenlő erős szociáldemokrata párt nélkül mindaddig lehet kormányozni, amíg ez a párt vala minek a megakadályozására nem határozza el magát. De a mindössze kilenc mandátumot számláló Landbund nélkül nem lehet egy pillanattal sem kormányozni, mert a Landbund nélkül nincs polgári többség a parlamentben. A szavazatok többsége az országban még a polgári pártok és valami másból, egy nem polgári, de szociáldemokrata parlamenti többségtől való félelem oly nagy az országban, hogy jel szava: inkább fascizmus, mint szociáldemokrácia! Így áll elő az a helyzet, mely Ausztriában hivatalos segítséggel is nagyraenyészi a Heimwehr-fascizmust. És a zsidó nagytöke már most és eleve is inkább helyezkedik az antiszemita osztrák fascizmus diktatúrája, mint a szociáldemokrácia esetleges parlamenti többsége alá. A Landbund nagyon jól tudja helyzeti értékét és elég értelmes ahhoz, hogy azt kihasználja.

Az egész belpolitikai krízis a Landbund diktatúrájának jegyében folyt le. Ez a diktatúra a mezőgazdaság érdekeinek fulhangsúlyozásában állt. A Landbund a legközelebbi választások számára akarta kamafoztatni a krízist. Jrdemeket akart a választások számára szerezni. Jelszavuk az volt: az lesz a kancellár, aki lehetővé teszi, hogy Ausz

triában drágább legyen a disznóhús. Az adottságok már eleve sokkal jobban meghatározzák az osztrák politika lehetségeit, semhogy a multtal való lenyegbeli paritágra lehetne gondolni. Seipelnek még volt annyi sulya, hogy több emberét beleerőszakolja az új kormányba. Tipikus sors a kormányra, hogy Vaugoin, az állandó hadügyminiszter ismét jelen van. Ez a körülmény nem egyszer keserűvé fogja tenni a szociáldemokratáknak azt az elhatározását, hogy barátságos jóakarattal

janusitsanak az új kormányral szemben. Pedig ezt komolyan akarják! Nemcsak azért, mert szükségesnek látják a gazdasági és szociális alkotásokat és ezeket nem megakadályozni, de előmozdítani akarják; de azért is, mert tényleg készílnék megmutatni, hogy ami nem ment Seippellel, lehet Seipel nélkül. És ebben a demonstrációs szándékban nem állnak egyedül. Magában Seipel pártjában is jelentékeny frakció áll azon az állásponton, hogy Seipel nélkül is lehet Ausztriát kormányozni.

Csodákat az új kancellár nem fog végrehajtani. Amit akar és amit egyéni meghatározottságánál fogva is lehet, az nem a más, hanem csak a másként lesz!

Schwartz Menyhért-féle ort. zsidó leánynevelő intézet és internátus

Oradea (Nagyvárad) Szaniszló-utca 13. szám.
Komoly érdeklődőknek prospektust küld a 929-30. tanévre.

„Rasputin volt az első bolsevista ügynök” — mondja gyilkosa

Beszélgetés Juszupov herceggel, aki Bécsben piacot keres parfümjének

Bécs, május 13. A mult héten Párisból Bécsbe érkezett Juszupov herceg, aki 1916 december 16-án Rasputint meggyilkolta. A herceg álnéven vett szobát inasával az Imperial-szállóban.

Mielőtt beszélgetni kezdtünk volna, — a herceg az oroszon kívül franciául és angolul beszél — ezzel kezdte:

Természetesen először Rasputinról fog kérdezősködni?

— Nem, nem tegelőször. Nevetett és így szólt:

— Akkor ez lesz az első interjú, amely nem Rasputin nevével kezdődik.

Megkérdeztem tőle, hogy mit csinál Párisban, hogyan él és mi a célja bécsi utjának. Szívesen felelt. Először az Irfe nevű divatszalonjáról beszélt, amelyet feleségével, Iréne Pawlowna Romanovával, a cár unokahúgával együtt vezet és Mon Repos nevű vendéglőjéről, amely az Avenue Victor Hugo-n van. A vendéglő személyzete részára orosz. A Juszupov házaspár ezenkívül egy képzőművészeti és iparművészeti iskolát is vezet, amelyben az orosz emigránsok tanulnak és dolgoznak. Ezt a műhelyt három évvel ezelőtt alapították.

A fiatalos energiájú Juszupov, negyvenkét éve efenére, ezzel még nem elégedett meg. Legujabban a parfüm- és piperegyarások sorába lépett. Uj parfümkeveréket talált fel, szappant, pudert, fűdősókat és más toalettkékeket gyárt, amelyek Párisban csak a saját szalonjában kaphatók. De elmeséli, hogy a világi piactól máris meghódították és Anetikában is nagyon elterjedtek. Piperecikkeknek is az Irfe nevet adta, amely a felesége, Iréne és a saját keresztnéve, Felix kezdetűiből állított össze. Csak két parfümjé van: az Irfe Qui és az Irfe-non. Juszupov herceg kitönlösen büszke a parfümkrémjére, amely az amerikai nők körében rendkívül népszerű.

— Mi indította arra, hogy Bécsbe jöjjon?

— Személyi ügyek — felelt. — Aztán meg akarom ismerni Bécsot és üzleti kapcsolatokat akarok teremteni. Mindezen kívül itt él egy barátom, akivel feltétlenül beszélnem kell.

Juszupov herceg sorra látogatja a bécsi divatszalonokat és csragadtatással beszél a látottakról. Parfümjé még ismeretlen Bécsben, de a herceg ezen is szegíteni fog.

— És mit akar még tudni? — kérdezi mosolyogva.

— Rasputin! — felelt.

A herceg nevet:

— Látja, maga sem kivétel. Hiszen megígérte, hogy Rasputint békében hagyjuk!

— Nem — javítom ki — csak azt mondtam, hogy utoljára hagyjuk ezt a kérdést.

De a herceg hajhatalanul kitért a felelet elől. Kijelenti, hogy a könyvében, amely minden világyelven megjelenik, mindent elmondott erről az ügyről. Végül mégis hajlandó néhány kérdésre felelni. Így például azt kérdezt tőle, hogy Rasputin halála nem siettetette-e a forradalmat.

— Igen is, nem is. En ezzel a dettem mel az államot és a dinasztiát akarjam megmenteni. Ha ezt megértették volna, akkor a tervem sikerül. De nem értették meg, így csak a forradalom mármára hajtotta a vizet.

— Ki volt Rasputin?

— Ha az ember akarja, akkor az első bolsevista ügynök. Ő volt az, aki az első elhatározó erejű politikai és gazdasági lökést megadta. Befolyása nemcsak Oroszországban érvényesült, hanem mindenütt a világon. Ámuló volt, aki minden pártban benne volt, minden irányzatban résztvevő és mindenütt keltező szerepet játszott. Ő volt az oka egye duli oka mindannak, ami utána jött.

Juszupov Félix herceg tehát még mindenben vállalta tettéért a felelősséget. Nem bánja meg és nem tagadja le. Rasputin leánya huszonötmillió frank kártérítést követel tőle apjának megöléséért Juszupov herceg szerint ez csak reki lántükk.

Többel nem akar Juszupov herceg a multról mondani. Úgyesen és finoman másra tereli a beszélgetést. A birtok emberből, a politikai gyilkosból finom mozgásu, sima füzetember lesz, akinek egyetlen ambiciója cikkeivel a világgpiactot meghódítani.

Butor
vásárlás bizalom dolga
Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat
Marosvásárhelyre
(Tg. Mures) és tekintse meg
Székely és Réti
Erdélyrészi Butorgyár Rt, hatalmas raktárait.
Bösendorfer, Stingl, Wirth, Hoffmann
zongora és pianinó
gyárak képviselője.
Hiteles egyéneknek kedvező fizetési feltételek

Márciusi
Bak **Dácia**
Dreher
Haggenmacher
sörök
Szent György

MEGNYILT!
A Nagyváradról előnyösen ismert GROSZ-féle ort. kőser étterem tulajdonosa Temesváron a Loydsor 11. sz. alatt ujonnan átalakított, modern higiénával berendezett udvari helyiségében **fiókot nyitott.**
Olcsó abszolut! Lakodalmak és bankettek rendezését vállalja!
Az étterem a gyűvárosi Rabbínatus felügyelete alatt áll.
Temesvár Loydsor 11. sz.
Nagyvárad Zöldfa-utca 10.

Kedd, 1929
S
Alo
alm
A Freud
vitatott tud
sége miatt
föllépésének
matlanságg
lanság máis
eta rósztól
hajtott sze
ban azonban
ba a Freud
kacsb ezek
talalmánya
lyol meg le
gulatát.
— A nyu
ja kellemes
dium rózsás
daszép tája
közti jár-k
érez.
Igy állap
Szoszov ta
nál egészen
A mellék
ja aggodal
dium végie
mok ismert
felje de ne
ejmenekijü
melyik ked
gyelmezett
is felriad á
szávdobogás
zálmás álom
tasra ered
szefüggéstel
könyvszerfélé
tik.
Szoszovon
semmi más
dőlő a Freu
az álomka
is lelki. Se
ni az álmo
modó azna
hormonfajt
arány meg
csak alszik
álmodik is
tulsulyba
meg.
Mindene
mellékvese
álmokat, r
idei elő
félelemérzé
mint; a v
gást és a v
A hormo
dologra jö
igy példá
minden eg
természetie
letve a ke
aránytól f
hajlama
keverék h
nek érzel
Sokat f
monfajták
keverési
már van
Szo
ort.
vezetés
konyha
Star

Szloszov tanár halálos támadása a Freudizmus ellen

Alominjekcióval mindenki megszerezheti magának a legszebb álmot. Amikor a tudomány és a középkori álomfejtés találkoznak. Veszélyben Freud álomelmélete

A Freudizmus a XX. század legelőbbé vitatott tudománya. Tulságos népszerűsége miatt tudományos körökben már föllelésének első idejében is nagy bizalmatlansággal fogadták és ez a bizalmatlanság maig sem szűnt meg. Főleg francia rószról érte sok támadás Freudot tulajdonított szexuálteóriája miatt. Legújában azonban az álomelméletet vetették célba a Freudizmus ellenfelei. A legérdekesebb ezek közül Szloszov orosz tanár példamánya — az alominjekció, amelyvel még lehet változtatni az álom hangulatát.

A nyultagy hormonjainak injekciója kellemes álmokat idéz fel — a médiám rószás képeket lát álomban, csodásép tájakon jár, exotikus növények közt járkel és szerelmű izgatottságot érez.

Igy állapította meg kísérletei alapján Szloszov tanár. A mellékesék hormonjánál egészen más az eset:

A mellékesék hormonjának injekciója aggodalmas álomképekre vezet; a médiám végigálmobdja a kellemetlen álmok ismert fázisait, üldözök közelednek feléje de nem tud megmozdulni, nem tud ejmenekijlni, szerencsétlenség éri valamilyen kedves emberét, de nem tudja felszámolni, még szólni sem tud. Végre is felriad álomból és még mindig rémes szobogása van, élénken érzé a borzalmas álomélmény, nyelve rémes ordításra ered és beszélni kezd zagyva, összefüggéstelen dolgokat, melyek mind a konyszerfelelem képzet kifejtését jelentik.

Szloszovnak ez az egyszerű kísérlete semmi mást nem jelent, minthogy megdőlt a Freudizmus. Nem igaz többé, hogy az álmoknak lelki oka van s jelentésük is lelki. Semmi mást nem lehet meg tudni az álmokból, minthogy milyen az álmodó aznap hormon-egyensúlya. Ha a hormonfajtaik közl létesült normális arány meg bomlik, akkor az ember nemcsak alszik hanem minden egyes esetben álmodik is és álmainak sznet, irányát a pulsusba került hormonfajta szabja meg.

Mindenesetre érdekes, hogy épen a mellékesek hormonja idézi elő a rémes álmokat, mikor a mellékesek hormonja idézi elő egyuttal éber állapotban is a félelemérzés megfelelő testi reakcióit is, mint: a véredények görsét, a szívdobogást és a veríték kiválasztását.

A hormonok fizikája terén sok érdekes dologra jött már rá az orvostudomány, így például megállapítást nyert, hogy minden egyes embernek más és más a természetből adott hormonkeveréke, illetve a keverék arányszáma. A keverési aránytól függ aztán az illető szervezet hajlama a betegségre de ez a hormon keverék határozza meg az egyén jellemző érzelmi szinetét is.

Sokat foglalkoztak már az egyes hormonfajtaik erősségének mérésével és a keverési arány megállapításával s ma már van is egy készülék, a Hirsch-féle

interferométer, amely erre a célra kitérő.

Az ugynevezett Abderhalden-féle leéptő eljárás pedig nagyon jól szemlélteti a szervezet hormon-egyensúlya való törekvésit. A vérnek ugyanis megvan az a tulajdonsága, hogy leépti a hormonokat. Az Abderhalden-féle eljárás még azt is kimutatta, hogy a kivett vér a vértadó egyén hormon-egyensúlyának megfelelően mohón, kevésbé mohóe veti magát rá a kísérletnél használt egyfajta hormonra.

Például egyesek vére roppant hevesen leépti a pajzsmirigy hormonját, de lehetetlen az egyéb hormonja szemben.

Az orvos tudomány most már a kezébe kapta a különböző hormonok érzelmi értékének a kulcsát azzal, hogy a megfelelő hormoninjekciónak az álomra való hatását vizsgálja. Ha egyszer ez a vizsgálat minden hormonnak az érzelmi értékét kiderítette, akkor a tudomány újra odaér, ahova valamikor a babonás kuzsok: az álmokat fogja magyarázni.

Az álmok szinetéből megmondja majd az orvosodomány, hogy milyen a megvizsgált ember domináns hormonja és ebből az illető egészségi állapotába sokkal előbb nyer alapos betekintést, mielőtt valami betegség az orvoslást tenné szükségessé.

Nem sikerült világosságot deríteni Ilea főügyész megmérgezésének rejtélyére

Holtpontra jutott a vizsgálat a mérgezési ügyben

(Cluj-Kolozsvár, május 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvár büntügyi krónikájában aligha fordult még elő olyan titokzatos és minden mozzanatában annyira érdekes história, mint az a bűneset, amely dr. Ilea Liviusnak és hugának megmérgezése mögött húzódik meg. Beszámoltunk arról, hogy a főügyész és huga egy héttel ezelőtt mérgezési tünetek között megbetegedtek. Az azonnal alkalmazott orvosi segítség órák hosszat tartó kezelés után térített magához Ilea, aki hét órán keresztül eszméletlenül fektült és a gyomormosás alkalmazása után is két napig lebegett élet és halál között. Az első percekben maga dr. Hatiegan Gyula is tanácstalannul állott a főügyész rosszullete előtt és csak mikor Ilea huga, akit hamarabb sikerült életre kelteni, azt az információt adta, hogy aznap délben sponotot ettek, melynek különös ízére figyelmeztette testvérhátját, állapították meg az orvosok, hogy mérgezési eset áll fenn és a mérgező sponotot fölélesen keresztül jutott a megmérgezetek szervezetébe.

A mérgezési esettel kapcsolatban önkénytelenül vetődött fel az a feltevés, hogy a sponot szedése közben beléndek levelek kerültek a sponot közé és az atropin mérregel rokonhatású belladonna mérgező igy került be a főügyész ételébe. Ez a feltevés azonban megdőlt a vegyvizsgálat alkalmával, amikor is dr. Orient Virgil, a kolozsvári vegytani intézet igazgatója megállapította, hogy a sponotban nem a beléndekből származó mérgező, hanem a vele rokon atropin található, amelyet vagy kristály, vagy pedig folyékony alakban juttatott valaki a főügyész ételébe. Teljes mértékben Orient véleményének adott kifejezést, hogy

a sponotfözelékből az Egri vendéglőben, ahonnan a főügyész a kosztot hozatta, még, nyolcan ettek és ezek közül az étel senkit nem mérgezett meg.

Ez ellentmond Hatiegan Gyula professzor nyilatkozatának is, aki annak a véleménynek adott kifejezést, hogy a mérgezés véletlen baleset műve volt a sponotba került beléndek mérgező keverékében. Maga dr. Ilea főügyész is mérgezésnek és pedig bosszúból elkövetett büncselekménynek minősíti megmérgezését és az Uj Kelet munkatársa előtt kijelentette, hogy felgyógyulása után személyesen fogja kezébe venni a nyomozás irányítását.

Ami a dolog bűnügyi részét illeti, az érdekességében felülmulja az utóbbi évek összes bűnügyi szenzációit. Dr. Ilea Livius Rudolf ucca 19 szám alatt lakik és a szomszédos 10 szám alatt házában lévő Egri vendéglőből hozatta

édessanyjából és hugából álló háztartása számára a kosztot. Az Egri vendéglő egyik cselédje minden délben átmege az Ilea lakására az üres edényekért és a vendéglőbe viszi, ahonnan étellel megtöltve viszi vissza azokat. Ez alkalmával is, Bálint Katalin cseléd lány a pontos időben elment az edényekért, amelyeket a főügyész hugától vett át. Az edényekkel elment a vendéglőbe és mint ahogy azt a leány jegyzőkönyvébe mondta, utközben senki sem szállította meg. A vendéglő konyhájában Egri Józsefné az edényekbe tálalva az ételt és Bálint Katalint — állítása szerint — anélkül, hogy valaki is megszólitotta volna az uccán, visszament az Ilea lakására, ahol a főügyész hugának adta át az ételleket.

Ugyanebben az időben az Egri vendéglőben négy vendég és három alkalmazott a kritikus sponotból ebédelt anélkül, hogy valakinek is ártott volna az étel. Ugyanakkor Ilett és hugát az ebéd elfogyasztása után irtozatos kinck lepték el és az atropin mérgezés látható tünetei

Berlin, Bécs, Bukarest és Pest után ma itt van premierje a Magyar rapszodiának a Corso mozgóban!

A hormon keverési arány megállapítása feltétlenül azt az utat jelenti, hogy a betegséget nem mint a hajlam és a kórokozó megtörtént találkozását regisztráljuk, hanem a hajlam teljes veszélyzónájának térképezése által a találkozást és vele a betegség lehetőségét tegyük. A betegség két feltétlenül szükséges komponense közül elég az egyiket eltüntetni s nincs betegség. Valószínűbb, hogy eredményesebb csak a belső komponens szigetelése, illetve a hajlam megszüntetése, vagy átalakítása.

Ezért, ha a Szloszov-féle felfedezés nem is arra való, hogy kellemes álmot szerezhesen magának a megfelelő injekcióval mindenki, mégis igen jelentős merít a hormonok természetrajzába visz új világosságot és ezzel a gyógyászat új utját egyengedi.

között hét órai eszméletlenség után szállították be őket a klinikára.

Kétségtelen tehát, hogy ugy Ilea, mint huga szándékos mérgezésnek estek áldozatul. A mérget a sponotfözelékbe csempészték be és ez nem történhetett másként, kizárólag csak úgy, hogy

valaki vagy az étel feltálalása pillanatában, vagy pedig azalatt az idő alatt, míg Bálint Katalin az Egri vendéglőből Ilea lakására ért, bejuttatta a mérget a főügyész sponotfözelékébe.

A merénylő felkészültségére jellemző az, hogy az atropint épen a sponotfözelékbe csempésztette be, hogy ezáltal az egyszerű növénymérgezés látszatát keltsse. Hogy a ma egy hete elkövetett mérgezési kísérlet mind a mai napig felfedezetlen maradt, az legelsősorban annak tudható be, hogy a vizsgálatot csak 5 nappal a mérgezés után kezdték be. Minthogy Ilea ügyész senkire sem gyanakszik, a vizsgálat az öt napi késés miatt holtpontra jutott.

SELECT-MOZGÓ
Ma utoljára
S. O. S.
(VESZÉLYBEN A HÁJÓ).
Monopol Thalialfilm
Jön: **OLGA TSCHETCHOWA**
legújabb filmje:
Asszony lángokban.

URANIA-MOZGÓ
Far-West rejtelmel
cirkusz-kalandor drámá, főszerepben:
HOOT GIBSON.
A filmet nagyszerű amerikai
vigjáték előzi meg.
Jön: **S. O. S.**
(Veszélyben a hajó.)

A szülőgyilkos Artmannt hétévi fogházra ítélték

Artmann az ítélet kihirdetésénél elvesztette önuralmát

Bécs, május 13. Ma fejeződött be a fiatallőrök bírósága előtt az Artmann-pör tárgyalása. A pör az egész világ figyelmét magára vonja a gyilkosság borzalmassága miatt. Arról volt szó, hogy egy hűmjével 18 éves fiatalember, szüleinek elkényeztetett gyermeke, éjszaka késsel és revolverrel megölte szüleit. Artman a tárgyalás során eleinte bümulatos idegerőt tanúsított és tagadta a tett elkövetését. Csak akkor tett részben beismerő vallomást, amikor a helyszínen megtartott bírósági szemle alkalmával tíz percet töltött el egyedül szülei halószobájában, ahol a véres esemény lejátszódott.

Erre beismerte, hogy megölte atyját, mivel az megátadta anyját. A tárgyalás további során aztán mindenben igazolódott az a feltevés, hogy a fiatal Artman követte el mind a két gyilkosságot.

A fiatallőrök bírósága, amely három hivatásos bíróból és két laikus bíróból állt, bűnösnek mondotta ki a fiatal Artman Ferdinándot a szülein elkövetett gyilkosságban és ezért hétévi fogházra ítélte. Ha Artman a fogházban nem fog jól viselkedni, akkor tíz évet kell eltöltenie a fogházban.

A gyilkos fiatalember az ítélet kihirdetése után elvesztette uralmát idegét fölött, felugrott a vádlottak padjáról és öklét a bíróság felé emelve, ezt kiáltozta: — Hát emberek ezek?

Ezután visszahozták a vádlottak padjára és minijegy önmagának dadogta: — Nem, ezek bestiak!
A fiatal Artman védője fellebbezett.

Hirdessen az Uj Keletben

Szovata - fürdőn
a Dr. Krausz-féle
ort.kóser panzió
vezetését átvettük, ahol elsőrendű konyha és kiszolgálás kapható. — Előjegyeztetni lehet
Stark Testvéreknél Szovátán.

május 14.
ányanyal szem
akarják! Nem-
esnek látják a
alkotásokat és
nt, de előmoz-
is, mert tün-
ai, hogy ami
et Seipel néj-
strációs szán-
ediül. Magában
kényen frakció
hogy Seipel
Kormányozni.
nem fog vég
amit egyéni
gyva is lehet,
sak a másként
rnátus
re.
ynök"
n piacot
em.
vétel. Hiszen
békében hagy
csak azt mond
juk ezt a kér-
mul kitér a fe
a könyvében,
ven megjelene,
az ügyről. Vé-
ny kérdésre le-
dem tőle, hogy
lete-e a forra-
ezzel a jettem-
szíat akarlam
értették volna,
e nem értették
malmára haj
a, akkor az el-
völt az aki az
fikája és gazda
folyása nem
nyesjít, hanem
Áruló volt, aki
völt, minden
mindenütt két
olt az oka egye
utána jött,
tehát még min
a felelősséget
agadja le. Ras-
lió frank kár-
ának megölésé-
nj ez csak rék
upov herceg a
n és finoman
ést. A hírhedt
lkosból finom
r lesz, akiknek
ével a világgia

Az angol alsóház szenzációs Palesztina-vitája

Kenworthy és Wedgwood ezredes erélyes interpellációjára Ormsky Gore gyarmatügyi államtitkár kijelentette, hogy ő is cionista Weizmann szellemében és a százszázalékosan zsidó Palesztina felépítését kívánja

(London, május 13. Az Új Kelet tud.) Az angol alsóház egyik utolsó ülésén tárgyalták a Gyarmatügyi Hivatal költségvetését. A tárgyalások során rendkívül érdekes és figyelemreméltó vita támadt az angol kormány Palesztina-politikája fölött. A költségvetési tételek bejelentése után Kenworthy emelkedett szólásra és a konzervatív pádsorai felé fordulva, követelte, hogy a Palesztina és a zsidó újépítés kérdésében korrektil és világosan körvonalazzák álláspontjukat.

Barátságosabb politikát a zsidó telepésekkel szemben

— Elismerem, — mondotta — hogy a konzervatív vezetők ebben a kérdésben határozottan és minden kétértelműség kikapcsolásával szögezték le álláspontjukat. De van számos konzervatív képviselő, aki egyetlen alkalmat nem mulaszt el, hogy rosszindulatú vádakot ne szórna a Palesztina politika ellen. Legfőbb ideje véget vetni ennek a következtetéseknek, hiszen a Balfour-deklarációt epugy jóváhagyták a konzervatívok, mint az ellenzéki pártok. Ez okból szükséges és logikus, hogy a kormány a zsidó telepítés és a zsidó telepések ügyével szemben barátságosabb kapcsolatot állítson helyre. Nem szabad elfelejteni, hogy a zsidók tízmillió font sterlinget invesztáltak Palesztinában. Csupa olyan pénz ez, amit a zsidóság aprajánagyja, szegénye, gazdagja adott össze. Palesztina célokra adakoztak az angol dominiumok zsidói epugy, mint az amerikai zsidók, Lengyelország, Románia és más országok elszegényedett zsidói.

Angliának nincs már kiadása Palesztinára

— Palesztinára Angliának már semmi költségei nincsenek. Az ország sajátjából fedezi az angol helyőrség és a légi haderők költségeit, sőt jórészen a transzjordán határőrség költségeit is. Az egykori Törökország egyetlen országa, amely a régi török államadosságoknak rá eső részét fizeti. Palesztinában rend és nyugalom van. A zsidók igyekezetének kell köszönni, hogy az ipar és kereskedelem szépen fejlődik; a zsidók minden erejükkel azon vannak, hogy régi nemzeti otthonukat példatadó módon fölépítsék. Ezek az igyekeések mindenestre nagyobb szimpátiát és támogatást érdemelnek, mint amiben eddig részesültek.

Kenworthy a földkérdés rendezését követeli

— Legfontosabbnak tartom ebből a szempontból a palesztinai földkérdést. A zsidó kolonisták rá vannak utalva, piaci áron megszerezni a telket és a megszerzést követő időponttól kezdve súlyos adókat kénytelenek fizetni. Kértem, átadták-e már a beduinoknak Beisan körüli földeket a beduinoknak és van-e lehetőség arra, hogy a cionista

világszervezet Beisan telkeket, valamint Galilea északi részén elterülő mocsártelkeket megszerezzen? A cionisták tudvalevőleg a talaj feljavításával, természetesen óriási szívós munka révén ezeket a földeket termékkénné tudnák tenni. Kenworthy beszéde további folyamán megértést és igazságosságot követelt a szent fal ügyében támasztott zsidó követelések számára és éles szemrehányásokkal illette az angol tisztviselőket ama

Wedgwood nagy beszéde a zsidó követelések teljesítése érdekében

A nagy hatással fogadott beszéd után Wedgwood ezredes emelkedett szólásra. Ő is hangsúlyozta, hogy a zsidók ama igyekvését, hogy angol lobogó alatt megalkossák nemzeti otthonukat, minden körülmények között a legteljesebb mértékben támogatni kell. Nem lehet — ugymond — jobban megszilárdítani az Anglia és Amerika közötti baráti viszonyt, mint azzal, hogy az egész világ zsidóságának barátságát és szimpátiáját nyerjük meg.

Wedgwood ezredes élesen bírálta ezután a palesztinai adórendszer igazságtalanságait. Különösen a tized-adórendszert támadta és annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a brit kormány erős elhatározással át fogja segíteni Palesztinát, egy szabad, önmagát kormányzó országgá, epugy, mint ahogy megselekedte ezt a brit impérium többi országaival. Anglia az arab intelligencia körében Palesztinában nem rendelkezik barátok fölött. Ha tehát Palesztina közgazgatása jóhiszemű és becsületes, ak-

eljárását, hogy ebben a kérdésben a zsidók ellen fordultak. Ki kell oktatni ezeket a tisztviselőket arra, hogy az angol parlament minden pártja egyöntetűen követeli a Balfour-deklaráció szellemének és szövegének érvényesítését és meg kell nekik mondani, hogy ők, akik végrehajtott közegei az állam törvényeinek és kötelezettségeinek, tartoznak a Palesztina-mandátumból folyó kötelezettségeket is pontosan teljesíteni.

kor nem fog úgy viselkedni, hogy ellen-szenvenné tegye magát Palesztina többi lakossága körében is. Ezután a kölesön kérdésével foglalkozott és követelte a zsidó kolonizáció számára a hitelek megkönnyítését. Kérdi a Gyarmatügyi Hivatal vezetőjét, vajjon azért nem könnyítik-e meg a hitel folyósítását, mert tartanak tőle, hogy ezzel az országban tulsok zsidó fog bevándorolni. Ha a Hivatalnak ez az álláspontja, akkor ez hamis álláspont, mert Palesztina sokkal jobban prosperálna, ha népesedése kétszer akkora volna, mint most. Hiszen a zsidó bevándorlás az araboknak is jelentős hasznot hájt. Wedgwood ezután kifogásolta, hogy a brit adminisztráció Palesztinában az angol nyelv és művelődés problémáira nem helyez nagy súlyt, holott Ázsiában és Afrikában számos ország csakis az angol művelődés révén tudott önállóságot szerezni. Palesztina mindaddig nem lesz önálló, amíg ott az angol nyelvet általánosan nem fogják beszélni.

A gyarmatügyi államtitkár cionista hitvallása

A Ház feszült érdeklődése közepette emelkedett szólásra ezután Ormsky Gore a Gyarmatügyi Hivatal államtitkára.

— Én — kezdte — epugy mint ma Wedgwood ezredes régen, jóval azelőtt, hogy állásomat elfoglaltam és természetesen ma is, meggyőződéses és lekes cionistának vallottam és vallom magam, ha más okokból is, mint Wedgwood ezredes. Ő úgy látja a dolgot, hogy a zsidó nép a mi eszménket, a mi nyugati civilizációkat és a mi szabadságserete-tünket megegyeszer kiviszi a Keletre. Azonban én ezt a problémát dr. Weizmann szellemében nézem. A cionista vezér valamikor azt mondotta, hogy szeretné, ha „Palesztina epolyan zsidó lenne, mint amilyen angol Angolország”. Nyilván azt akarta mondani vele Weizmann, hogy a zsidó civilizáció Palesztinában nem kíván lenni sem angol civilizáció, sem francia, sem amerikai, sem lengyel, sem spanyol, hanem tisztára zsidó és hozzá palesztinai zsidó. A cionisták célja megteremteni az egymást követő zsidó generációk számára az ők országában a fizikai, szellemi és gazdasági feltételeket. A zsidók úgy vélik és velük én is, hogy az idők során

Palesztinában a gondolkodók és költők népe fog majd kitermelődni és egy olyan embertípus fog kiemelkedni, amely a világ irodalmát, vallási életét és gondolkodását roppant módon gazdagítani fogja. Nem számbeli fölényükkel fogják ezt elérni, hanem kvalitásaikkal. E nép számára a magasabb kvalitásokat fogják megszerezni az igazi szabadságot. És amikor Wedgwood ezredes azt kérdi, hogy a kormány miért nem gondoskodik a zsidók angol neveléséről, akkor azt mondom, hogy a cionista eszme főfoglalata, hogy ennek a népnek héber tradíciót adjon és héber nyelvet. A zsidók nevelésügyének ellenőrzését a lehetőséghez képest rá kell bízni magukra a zsidókra, mert ez az ő saját ügyük.

A Szentfal-ügye

— Wedgwood ezredes azt is mondotta, hogy a három angol országos párt politikája és azok vezetői a parlamentben a mandátum kérdésében egységesek és hogy a mandátum bázisa annak a közgazgatásnak, amit Palesztinában meg kellene valósítani. Biztos vagyok afelől, hogy minden kormány tőle telhetően meg fog cselekedni mindent, hogy a

Mielőtt a végeladónak és árverésnek felülne, kérem az új árakat a

Néparuházban

Calea Regele Ferdinand 33. megtekinteni.

1 m. zephir, karton és vászon	Lei 26.—
1 drb. combtne, női ing, férfi ing, alsónadrág	95.—
1 drb. abrosz, harisnyatartó, flobharisnya	95.—
1 pár női, férfi vagy patent gyermek harisnya	15.—

cionista célok és a cionista eszmék egy valósuljanak meg, ahogy azok le vannak fektetve a Balfour-deklarációban.

— Kenworthy ismételtén felvetette a Szentfal kérdését. En azt reméltem, hogy ez a szerencsétlen epizód gyorsan feledésbe megy. A Szentfal alapja hatalmas kövekből áll, amelyek kétségtelenül a herodesi és a nehemiási templomok maradványai. Ezek fölött még kisebb körötegek vannak, amelyek a római időkbeli származnak, majd egy más réteg a középkorból származó kövekkel, amik Szulimán idejéből valók, ama uralkodóéból, aki a szent várost a tizenhatodik században újra felépítette. Megértem, hogy a Szentfal körüli terület, ahol kétségtelenül a régi zsidó szentély állott, a zsidó kegyelet tárgya. A fal teteje voltaképpen mozlím eredetű és soha nem képezte vita, vagy összekülönbözés tárgyát. Ezek a kérdések Palesztinában rendkívül kényesek és nehezek. Különösen Jeruzsálemben, ahol könnyen lobbannak a kedélyek és könnyen támadnak félreértések. Ugy vélem, leghelyesebb, ha ezeket a problémákat nem kellenne megegyeszer szőnyegre hozni.

A haifai kikötő

— Kérdezték tőlem, hogyan áll a haifai vasutvonal ügye. Ezt a vasutat a Jordánon át a Holttenger felé délre kellene vezetni tovább Perzsiáig. Ez a probléma azonban a jövő kérdése. Most a kikötőt építjük. Ha a vasutépítés számára megtaláljuk a finanszírozás módját, a vasutat ki fogjuk építeni és Haifa lesz a vasutvonal tengeri végállomása. Ami a telekérdést illeti, itt az a nehézség, hogy Palesztina földjéből nagyon sok szíriai efendik birtokában van, akik még régebből török koncessziók fölött rendelkeznek. Mindaddig, amíg ezek a nehézségek el nem hárulnak, nem lehet teljesíteni Wedgwood követeléseit. Palesztina közgazgatása sok egymást keresztező és kaotikus természetű érdekléssel áll szemben. De meg lehet állapítani teljes bizonyossággal, hogy ebben az évben olyan alkalom adódik, amely lehetővé fogja tenni a zsidó telepítés kiterjesztését. Mi rendet és a törvények érvényét akarjuk az országban, a különböző elemek közötti ellentéteket ki akarjuk egyenlítani, de érezzük, hogy kötelességünk megvalósítani a legfőbb cionista ideálokat és támogatni a zsidó települést Palesztinában. A közgazgatással megbízott személyek súlyos problémákkal foglalkoznak és én a magam részéről vitatom, hogy ezeknek a tisztviselőknek gondolkodása ellentétes a kormány és a mandátum politikájával. Ezek az emberek teljesen lojálisak és épen az a típus, akire Palesztinában szükség van.

— Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendben legyen, ez pedig a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által érhető el. Nőorvosi klinikák vezetői egybehangzón dicserik a valódi Ferenc József vizet, mert könnyen bevehető és rendkívül enyhe hatása gyorsan és minden kelmeatlenség nélkül jelentkezik. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

... minden varakozást kielégít a Lantos Magazin vasárnap megjelent 2-ik száma. Kérjen prospektust az Új Kelet könyvosztályától. Kvar. Minden éves előfizető díjtalan fényképezőgépet kap.

Értesítés!
Megnyit a főváros, Bucuresti központjában a

„Hotel Venetia”

Str. Pictor Grigorescu 12. szám.
(Az Athene Palace-al szemben.)
100 modern berendezésű szobával, központi fűtés, minden szobában hideg- és melegvíz. Lift, fürdő és telefon áll a vendégek rendelkezésére. Nagyon előnyös árak. Utazó urak a tarifából 25% rabatot élveznek.

Tisztelettel
„Venetia-szálloda” vezetősége
MOISESCU tulajdonos.

!!! Legdivatosabb harisnyák !!!

Beige-kék és osztriga

Kaphatók a

„HERCULES” lerakatnál

Regele Ferdinand 13. szám.

Kedd,

EGY

Felhív

Mint a
Egyet id
város zsi
rendes ta
Ezen e
segessége,
a zsidó k
számtalan
hogy vége
tes állapo
kiknek m
nalmányo
járjanak
aláásva a
tekintélye
Sajnálá
Tomché J
iránti igy
ronázta, a
abban, ho
szervezet
helyzetbe
rületén e
lessük a
másfelől
arra, hog
chürim, P
felkeresni
végülben

Ettől a
alakítottu
sivóth sze
150 tagja
enyésző o
lakóinak,
zolványo
akik önk
vállakozta
hözba all
Remélj
kötelesség
tük köte
nem jelen
kívánunk
amennyi
kéregető
a közöns
latástól é
latot és
Minden
tehetség
belép, a
tagadhat
támogatás

A Thó
junk kö
módon a
gatni.
Kolozs

A WIZ
fővő héj
asszonyo
értekezle
dajok mi

Ma
willy



EGYESÜLETI ÉLET

Felhívás Tomche Jesivósz ügyben

Mint a Kolozsvári Tomché Jesivósz-Egylet ideiglenes vezetősége fordulunk a város zsidó lakóihoz, hogy egyletünkbe rendszeres tagokul belépni sziveskedjenek.

Ezen egylet megalakításának a szükségessége, úgy véljük, már régen átment a zsidó köztudatba. Főrabbi urunk már számtalan beszédben rámutatott arra, hogy véget kell vetni annak a szegénytelen állapotnak, hogy fiatal bachurimaink, kiknek magasztos hivatása a Thóra tanulmányozása és művelése, lerongyolva járjanak kéregetni házról-házra, ezzel aláásva a Jesiva szent intézményének a tekintélyét.

Sajnálattal állapítjuk meg, hogy egy Tomché Jesivósz országos szervezkedése iránti igyekezetet egyelőre siker nem koronázta, ami azonban nem gátlhat meg abban, hogy addig is ily célra lokális szervezettel teremtünk és így abba a helyzetbe kerülünk, hogy városunk területén egyszersmindenkorra megszűnlessük a fentvázolt sajnálatos állapotot, másfelől pedig, hogy módot nyújtsunk arra, hogy helybeli szegénysorsu bachurim, kik idegen Jesivákat akarnak felkeresni, de nincsen módjuk rá, havi végülben részesüljenek.

Ettől a nemes intenciótól vezérelve, alakítottuk meg a helybeli Tomché Jesivósz szervezetet, melynek már eddig is 150 tagja van, mely szám azonban elenyésző csekély hányada városunk zsidó lakóinak. Elhatároztuk, hogy kellő igazolvánnyal ellátott ifjakat küldünk ki, akik önként, az ügy iránt lelkesedésből vállalkoztak arra, hogy minden zsidó házba ellátogatnak taggyűjtés céljából.

Reméljük, hogy minden zsidó szent kötelességének fogja tartani, hogy egyletük kötelekébe belépjen, ami senkinek nem jelent újabb megterhelést, mert nem kívánunk nagyobb hozzájárulást, mint amennyit mindenki eddig is áldozott a kéregető bachurim segélyezésére, viszont a közönség meg lesz kímélve a sok zaklatástól és felbecsülhetetlen nagy szolgáltatást tesz a Thóra szent ügyének.

Mindenki, aki egyletünk kötelekébe tehetségének megfelelő havi járulékkal lép, a jövőben nyugodt lelkiismerettel tagadhatja meg a kéregető bachurim támogatását.

A Thóra közös kincsünk, mindnyájunk kötelessége annak művelőit méltó módon anyagilag és erkölcsileg támogatni.

Kolozsvár, 5689. Niszán hó 26-án.

Rosenzweig Emánuel.

A WIZO mai értekezete és előadása a jövő hétre marad. A WIZO cionista asszonyok egyesületének szokásos mai értekezete és előadása, közbejött akadályok miatt — a jövő hétre marad.

Ma és egész héten a
Magyar rapszódia
Willy Fritsch, Dita Parlo és
Lil Dagoverrel.

Bauer ezredes kalandor élete

Kínában háborút akart szervezni Európa ellen

Berlin, május 13. Max Bauer ezredes akinek haláláról beszámoltunk, Németország és az egész világ számára Bauer ezredes volt ő és anév egykor egész Európára súlyos fenyegetést jelentett.

Az európai államok számára különösen érdekes ennek a condottiéri szellemű katonának a pályafutása. Ő volt az az ember, aki mindjobban eltávolodva a relikviák világától, egy időre életet adott a nemzeti bolsevizmus jelszavának. Azt hitte, hogy megtalálta azt a pontot, ahol a szélső bal és a szélső jobb összetalálkozott a demokrácia és a haladás elleni küzdelemre.

Talán az ő balsorsát is az az ember idézte elő, aki oly sok embert romlásba döntött — Ludendorff tábornok. De lehet, hogy fordítva áll az eset és azoknak van igazuk, akik Bauert tartották Ludendorff rossz szellemének. Kétségtelen azonban az, hogy Ludendorffnak alanta sáról, akivel már a háború előtt a nagy vezérkarban együtt dolgozott, a lehető legjobb véleménye volt. Az aránylag fiatal ezredes Ludendorff egyszer a német hadsereg legokosabb tisztjének nevezte. És Bauer ezredes be akarta bizonyítani, hogy Ludendorffnak igaza van. A stratégia ismerője még most is vitatkoznak Bauer taktikai elméletein és lassanként kiderül, hogy a sikereinek és balsikereinek jelentékeny része az ő számlájára írható. Sok mindent megbocsátottak neki, amit másoknak nem bocsátottak volna meg. Saját felelősségére parancs ellen operált, merészen és eredményesen a háborús években és a berlini egyetem tudta, kit tűnt ki akkor, amikor a tábornokok mellesével a fiatal törzstisztet avatta dísz doktorává.

Az egyre termékenyebb memoár-irodalom sok mindenre fényt derített és így az is kiderült, hogy a legfelsőbb német hadvezetőség körében valóban nem uralkodott ideális összetartás. A hadvezérek cselszövéseiben, torzalkodó saiban Bauer ezredes jelentékeny szerepet játszott. Büszke volt erre a szerepre. Olyannyira büszke, hogy a háborút követő években még a jobboldali közvélemény jelentékeny részét is maga ellen ingerelte memoárjaival.

Ezzel az élesen kritizáló könyvével a mérsékeltbb nacionalista rétegek rokonszenvét is elvesztette. De ekkor Bauer ezredes már nem is fektetett súlyt a bigad:ak, józanok, mérsékelt barátságára. Korlátot nem ismerő ambíciója többé nem találhatott kielégülést és Bauer ezredes ebbe nem tudott belenyugodni. A háború nem engedte érvényesülni úgy, ahogy ő szerette volna — tehát a polgárháború révén szeretett volna a huszadik század Napoleonjává emelkedni. És a kalandorszellemű katonából katonás szellemű kalandor lett.

A hírhedt Kapp-puccs hátterében ő állott. A veszedelmes lázadás főszereplői csak bábuk voltak az ő kezében. Lütwitz tábornokot, Kappot, Jagowot ő mozgatta. Ugy látszik, mintha végre elérné célját. De ismét közbejött a „hogya”. A békére, nyugalomra vágó Németor-

szág nem volt hajlandó a könnyelmű kalandok utján követni Bauer ezredesét. A Kapp-puccsot leverték, Bauernek menekülni kellett. Pedig már újabb előkészített mindent. Mindenütt voltak kapcsolatai, összeköttetései.

De így Németországban nem volt több béké maradása. Magyarországra fel vette útját. A magyar ébredőkkel és fajvédőkkel szőtt új, merész tervet és Magyarországon való tartózkodásának pár órája ott is nyugtalan atmoszférát idézett föl. Ezután következett az egész világon feltűnést keltő utazása — Oroszországba. Vész hírek röppentek fel. Sokan már tudni vélték, hogy Bauer ezredes átveszi az orosz hadsereg parancsnokságát és kelet felől indul el nyugat felé. Szerencsére ebből a sokat kommentált utóból sem született új világháború.

— csak egy könyv melyben Bauer oroszországi tapasztalatairól számolt be. Azután pár évig csend támadt Bauer körül. De pár hónappal ezelőtt még egyszer sikerült ennek a kétségtelenül nagytehetségű, de zabolátlan szellemű katonának a világ érdeklődésének középpontjába kerülni. Egy szép napon Kínában bukkant fel.

Csang-Kai-Sek tábornok tanácsadója lett. A német ezredes új szerepe érthető nyugtalanságot keletet az antant körében.

Ismét kalandosnál-kalandosabb hírek keltek szárnyra. Bauer ezredes még egyszer egy új világháború kísérletét idézte világ elé. De ezuttal sem érte el azt, amit egész életében akart és keresett. Kínában sem lett Napoleon. Csang-Kai-Sek nyilatkozott, hogy kereskedelmi és technikai tanácsadóként vette mag mellé Bauer ezredesét. Bauer ezredes most meghalt és ő, aki soha nem akart a második lenni, ismét csak második maradt haláláig.

Lezajlott a kolozsvári Mizrachi mitingje

„A kongresszuson a Mizrachinak erősnek és akcióképesnek kell lennie“

(Uj-Kolozsvár, május 13. Az Uj Kelet tud.) A cionista mozgalom vallásos elemét, az olozsvári mizrachisták, az utóbbi időben dicséretes szervezkedési akcióba kezdtek. Ennek a felfrissülést célzó akciónak jelentős stációja volt a vasárnap délután megtartott miting, amelynek vezérszónoka, a nagyváradi mizrachi egyik vezetője, Ráth Efraim, ismertette a vallásos cionisták célkitűzéseit és munkájuk eredményeit.

A gyűlés a Poale Cedek egyesület templomában zajlott le. Neumann Mór, a kolozsvári mizrachi csoport elnöke, üdvözölte a vendégeket, röviden vázolta a mizrachi munka fontosságát és köszönetet fejezte ki a zsidó iparosgyűlés vezetőjének, hogy a templomot átengedte a gyűlés céljaira.

Ráth Efraim beszéde elején rámutatott arra a történelmi tényre hogy a zsidóság minden nagyobb megmozdulásakor a multtal keresett kapcsolatokat és a hagyomány szigorú követése voltaképpen lényege a zsidó népiségnek. A mizrachinak különösen Erez Jisrael nevelésügye és a zsidó vallási élet respektálása körül van nagy szerepe. A mizrachi munkájának és küzdelmeinek köszönhető, hogy ma a legszélsőbb radikálisizmusra hajló palesztinai kolóniákon is kóser az élekezés. Szónok ismertette ez után a mizrachi pedagógiai munkáját az iskolákat, amelyek autonómiát élveznek. Ezt az autonómiát a közelmúltban vesztély fenyegette, amelyet nagy erélyvel sikerült elhárítani és ma a hagyományos szemlében való tanítás egyre nagyobb tért hódít Palesztinában. Ezután példákkal igazolta, hogy a chasidok legnagyobbjai szimpatizáltak a cionista mozgalommal. Követeli, hogy mindazok, akik alkalmazásban vannak cionista testületéknél, minden körülmények között tartassák meg a vallásos kötelezéseiket. Eljének példátadó vallásos módon és ne botránkoztassák meg a zsi-

dóság konzervatív elemeit. A kongresszuson a mizrachi csoportnak erősnek és akcióképesnek kell lennie.

Klein Eljáchu lendületes beszédben ismertette a mizrachi mozgalom lényegét, amely alapjában véve nem egyéb mint a tiltakozás a zsidó népi erők szíjjel forgácsolása ellen. A zsidó népi élet el sem képzelhető másutt, mint Erez Jisraelben, amelynek talaja a hagyományos szentségével van átitatva.

Glück Andor a zsidó néptől rendszeres nevelést követel. A mai generációt a Thóra és Erez Jisrael szeretete jegyében kell nevelni, mert csak így tudjuk megővni népi egyedülvalóságunkat. A jövő generáció kell hogy garantálja a zsidó szellemiség épségét és tisztaságát.

A lendületes és okos beszédet a gyűlés résztvevői élénken megtapsolták. A gyűlés befejezése után a helyi csoport vezetője értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy a mizrachi számára helyiséget bérelnek.

— Megnyit a magyar könyvhét. Budapestről jelentik: A Magyar Írók Szövetségének rendezésében ma megnyitott a magyar könyvhét. Az ünnepélyes megnyitás az Akadémia dísztermében zajlott le, ahol Klebelsberg Kuno közoktatásügyi miniszter mondott beszédet. A beszédet Márkus Emilia szavazata követte majd Gaál Gyula Herczeg Ferenc műveiből adott elő. Ezután Surányi Miklós, Babits Mihály és Vojnovics Géza előadásai következtek. A politikai színezetű irodalmi jnnepség ellenére, komolyan számbavehető magyar írók is, így Móricz Zsigmond, Koszólányi Dezső, etc. bejelentették az elnökségnek, hogy hajlandók az ügy érdekében felolvasást tartani. Egrebként a mai megnyitó jnnepség zsufolt karzok mellett zajlott le.

HIREK

AN UJ KELET az egyetemcske erdélyi és bánorsági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Feladószerkesztő: Jámor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Kasztner Rezső,
Str. Carol 81.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Hajótörést szenvedtek egy portuál yacht utasai Rómából jelentik: Malájában ma angol szikratávirások segítségével jeleket fogtak fel egy Amerikából nemrég visszatért porjugál yachtról. A hadi kikötőből segélyhajókat küldtek ki a szigettől mintegy száz kilométernyi távolságban bajba jutott yachtuftasainak megmentésére.

A dési hitközségi választásokról írt hírből híradás folytatva kimaradt, hogy a hitközség alelnökéül Weinberger Jónást választották egyhangúlag meg. Ugyancsak kimaradt két képviselőtöltési tagnak: Friedman Mihálynak és Szander Aronnak a neve.

A központi rendőrségen verte meg a detektívet. Vasárnapról hétfőre virradó éjjel Majer János 83-ik gyalogezredbeli kapitány óriási botrányra lett figyelmes, amely az utcán egy férfi és egy nő között játszódott le. Rendőrhöz fordult, aki a lármázókat előállította a rendőrségen. Itt kiderült, hogy a férfi Marcu rendőrségi detektívvá azonos, míg a nőt Szabó Zsuzsannának hívják. Szabó Zsuzsanna a rendőrségen tovább folytatta a lármázást és miután összezsúfolta az egész rendőrséget, Marcu detektívet arculította, majd egy üveggel fejbe akarta verni Suciú Joan inspekciós rendőrtisztet. A dühöngő nőt nagy nehezen megfékeztek és hatóság elleni erőszak miatt eljárást indítanak ellene.

Szépségápolás! Hölgyfodrászat!
Hajszálak és szemcsők végleges kirtása, ráncok, miteszeres, széplés arcok rendezőhatala műtermében, vagy otthoni kuráimmal. Hajvágás, ondulás stb. — Ingyen tanácsadást „Margó”-szalon Braşov, 14. Virágosor 14., Lem

Zivatár és a meleg enyhülése várható. Budapestről jelentik: A meteorológia intézet időjárásprognóza szerint nyugati légáramlással a meleg esők kevese és helyenkint zivatáros esők várhatók. A hőmérséklet Budapestben májusban 25 fok Celsius.

Eljegyzés. Guttmann Hindike Tevesvárról és Szaksz Lázár Borsáról — jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

Dési olvasóink figyelmébe. Az Uj Kelet a mai naptól kezdve Désen a következő helyeken kapható: Jónás Károly főtéri papírüzletében, Medgyesi Lajos főtéri papírüzletében és Bánffy-u. 90 sz. alatti irodahelyiségünkben, ahol előfizetéseket és hirdetéseket is felvesznek lapunk számára.

Bolognában és Középalasorszában tegnap ismét heves földrengés volt. Rómából jelentik: Tegnap Középalasorszában sok kisbb városában, továbbá Bolognában Imolában és Genuában megismétlődtek az utóbbi időben olyan gyakori földrengések. A földrengés ezúttal sokkal hevesebb mértékű volt, mint az eddigiek. A nép igen nagy félelemmel eljelve néz a jövő elé. Bolognában több ház összmegdőlt. Embereketben szerencsére nem esett kár.

Jeritza Mária Budapesten. Budapestről jelentik: Jeritza Mária tegnap este Budapestre érkezett. A Salome prókát Jeritza részvételével mamár meg is kezdték. A nagybeteg Gábor József helyett Leier Huber éneklő a tenorszerpet.

IDEGESSÉG, FOKOZOTT INGERLÉKENYSÉG, ideges kimerültségnek a következménye. A reggeli és uzsonnatojhoz két kanálnyi *Ovomaltine* helyreállítja az egyensúlyt.

Az amerikai Senert-bankház egymillió dollárral szanálta Krausz Simont

(Budapest, május 13.) — A Krausz-féle pénzügyi összeomlás még mindig izgalomban tartja Budapest gazdasági körét. Beavatoltnak látszó körök azt süttogják hogy Krausz Simon kötelczobtségei legalább huszmillió pengőt tesznek ki, az értékesíthető aktívák viszont meg lehetőségen kis összeget képviselnek. — Krausz Simon azt remélte, hogy az utolsó pillanatban a nagybankok hóna alá fognak nyulni. A pénzügyi központ pár nap előtt kiadott ridég kommuuniké

je azonban minden reménynek utját vágja ebben a kérdésben. Krausz Simon bécsi utazásának egy indítóká az volt, hogy pár nap előtt Bécsbe érkezett Ottó H. Kahn, a híres newyorki bankár, aki vel Krausz Simon évek óta kapcsolatot tart fenn. Krausz azt remélte, hogy a hatalmas amerikai bankár segíteni fog rajta, de tévedett, mert Ottó H. Kahn visszautasított minden segítséget. A késő esti órákban telefonon jelenti budapesti tódítóknak, hogy Krausz Si-

monnak sikerjll megfajálni a szanálási lehetőségét. Dr. Vámbéry Ruszton, Krausz Simon ügyvédje, kimerítő kábel táviratot küldött Amerikába a Senert bankháznak, amelylyel a Krausz bankház éjékn üzleti összekötötést tartott fenn. Vámbéry kábel táviratára válaszképen a Senert-bankház egymillió dollár boesáított Krausz Simonnak a rendelkezésére, a szanálási akció keresztjét vétele. Ezzel az összeggel biztosított nak látszik a Krausz-bankház szanálása.

Conescu szenátor torgovistei Károly-beszéde a Kamara előtt

Vajda belügyminiszter kijelentette, hogy a királykérdés végleg lezárt ügy

A liberálisok tüntetőleg elhagyták az üléstermet

(Bucuresti-Bukaest, május 13. Az Uj Kelet tud.) A parlament mai ülésén élénk vihart támasztott Misu Cornescu nemzeti parasztpárti szenátorok a torgovistei katedrálisban, az egyesülés ünnepeken napján tartott beszéde. A lapok jelentése szerint ugyanis az istentisztelet közben az eszperes nehányszavas beszéde után, amelyen a pap a tartományok egyesülését méltatta és éltette a királyt, Cornescu fölállott a papi szöszekre és ezt a beszédet tartotta:

Cornescu szenátor különös beszéde

— Egymást követik most a nemzeti ünnepek. Tegnap a hősi halottakat tiszteltük, de önközül senki sem gondolt arra, hogy ünnepeknünk kell az élő hőszöket is. Ez az első alkalom, amikor szabadon beszélhetek azoknak nevében, akik engem szenátorok választottak és a prefektus jóváhagyásával, aki úgy hiszem, egy véleményen van velem. Ma a mi gondolatunknak a gyermekkirály felé kell irányulnia, aki árva anélkül, hogy árva lenne. Elő hőseink között van Károly herceg is, akinek terhére ellenfeleink a legcsunyabb rágalmakat terjesztették. Esküszöm és meg vagyok győződve, hogy önköz is ugyanezen a véleményen vannak, hogy a Károly királyról terjesztett hírek csak aljas, piszkos rágalmak. (Ekkor Cornescu az oltár felé fordult és a következőket mondta:) Esküszöm az oltár előtt, hogy ezeket az aljas rágalmakat meg fogjuk bosszulni! Esküszöm, esküszöm, esküszöm! Kérem a prefektus urat, küldjön ebben egy táviratot Mihály királynak, Öfelsége Mária

királynénak és Károly hercegnek, aki az összes románok királya. Eljének!

Ezt a beszédet a parlamentben Madgearu kereskedelmi és iparügyi miniszter egy bejelentése után, amelyben az államnak a cukoradóból származó jövedelmét ismertette, Duca tette szóvá A liberális párt nevében kérdezi a kormánytól, milyen lépéseket tett Cornescu ellen, aki nyiltan a volt trónörökös mellett tett hitvallást.

„Egy régen lezárt ügy”

Vajda belügyminiszter nyomban válaszol és kijelenti, hogy a liberális párt nevében elhangzott deklarációban a torgovistei eset hamis beállításban szerepel. Cornescu könnyen hevülő, impulzív természet, aki régen lezárt és elintézett államjogi esetet pertraktált újból a templomban. A kormány természetesen nem helyesli ezt az eljárást. Cornescu, akit emiatt felelősségre vontak, ki is jelentette, hogy hűséges alattvalója a királynak.

A belügyminiszter beszéde során kitért azokra a lappangó híresztelésekre, amik holmi összeesküvésekkel riasztgatnak. Itt az ideje — egymond — hogy legyen már vége a kulisszák mögötti intrikáknak.

E szavaknál Duca fölállott és tüntetően elhagyta az üléstermet. A teremben lévő liberálisok szintén eltávoztak, de a belügyminiszter folytatta beszédét.

— Kétségbevonom — mondotta — a liberálisoknak azt a jogát, hogy szabadon izgathassanak a korona körül.

Junian igazságügyminiszter bejelenti, hogy Cornescu szenátor mentelmi jogának felfüggesztését kérte és egyben ünnepelesen kijelentette, hogy a korona és az állam mai rendjének törhetetlen híve.

Maniu miniszterelnök felolvasta a parlamenti ülészaknak meghosszabbításáról szóló dekrétumot. A parlamenti ülészakot június tizenötödikéig hosszabbították meg. Közölte továbbá a versaillesi békeszerződés 23-ik szakaszából folyó kötelezettségeknek véglegesítését és a Schröder bankházzal történt kötött egyezményt.

Amerikában automatát találják fel mely jelzi, ha hamispénzt dob bele valaki. Berlinből jelentik: Newyorki jelentés szerint Amerikában nemrég szabadalmaztattak egy olyan automatát, amely hamis pénz bedobása esetén gramofont szólaltat meg és a csalóra fej hívja a rendőrséget figyelmé. Egyik gyar a találmányt most tökéletesíteti, amennyiben öpmüködő kapcsolós révön a gramofon összekötötést kap az ügyeletes rendőrháttal s ennek adja le a vészjelét.

Egyévi börtönnre ítélték Prihoda István magyar festőművészt. Budapestről jelentik: A büntetőelővényszék egyévi börtönbüntetéssel sújtotta gondatlanságból okozott emberölés miatt Prihoda István festőművészt, aki antófájával a gödöllői halálfordulónál árokba fordult és barátjának halálát okozta.

A magyar regényirodalom legújabb remekel:

1. Bibó Lajos: **Anyám!** A modern magyar társadalmi nagy regénye. 2 kötet, művészi egészvászonkötés — — — — — Lei: 612.—
2. Földi Mihály: **Az utolsó álarc.** Ujszerű regény a színészvilágból. Finom egészvászonkötés — — — — — Lei: 313.—
3. Móricz Zsigmond: **Az ágytakaró.** Magyar zamatu történet. Izléses vászonkötés — — — — — Lei: 408.—
4. Szomorú Dezső: **Térjete meg végre hozzám.** Különleges témák kis novellákban. Szép egészvászonkötés — — — — — Lei: 245.—
5. Zilahy Lajos: **Valamit visz a víz.** Ragyogó meseszöveg, mesteri lélekelemzés. Csinos egészvászonkötés — — — — — Lei: 232.—
6. Babits Mihály: **Halál fia!** Regényes korrajz a magyar középosztályról. 695 oldal, diszes egészvászonkötés — — — — — Lei: 632.—

Napjaink leghíresebb regényei:

7. E. Didring: **A világpók.** Az arany és rádium regénye. Modern egészvászonkötésben — — — — — Lei: 232.—
8. Dos Passos: **Nagyváros.** New-York regénye, minden bűne, minden gyönyöre. Impozáns egészvászonkötésben — — — — — Lei: 398.—
9. Hutchinson: **Az asszony, aki pénzt keres.** A cím beszél. Elegáns egészvászonkötésben — — — — — Lei: 320.—
10. Blasco Ibanez: **Mindenki asszonya.** Regény korunk emésztő tüzeiről: a hisztériáról. Szép egészvászonkötésben — — — — — Lei: 272.—
11. Mereszkowskij: **Leonardo Da Vinci.** Egy rendkívüli művész regénye egy rendkívüli korban. 2 kötet, piros luxusvászonban — — — — — Lei: 327.—
12. G. Da Verona: **Cleo, divatszalon.** Merőben ujszerű, forró szerelmi történet. Elegáns egészvászonkötésben — — — — — Lei: 245.—
13. Zilahy Lajos: **Két fogoly.** Forró szerelmi történet a nagy háborúból. 2 kötet, elsőrangú vászonkötésben — — — — — Lei: 544.—

Kaphatók az UJ KELET könyvosztályában.

Rádiózik? Jár operába?

akkor nem nélkülözheti a legújabb

Operaismertetőt

Az opera és zeneirodalom remekműveit kimerítően ismerteti és nagyszámu kottapédánnyal illusztrálja.

Eddig megjelent:

Gounod: Faust	ára 34.—
Wagner: Lohengrin	34.—
Bizet: Carmen	34.—
Verdi: Aida	34.—
Puccini: Turandot	34.—
Erkel: Bánk bán	34.—
Mozart: Figaro lakodalmá	68.—
Poldini: Farsangi lakodalom	34.—
Leoncavallo: Bajazzók	34.—
Thomas: Mignon	34.—
Erkel: Hunyadi László	34.—
Puccini: Tosca	34.—

Kaphatók az UJ KELET könyvosztályában.

(Hivennyolc órát táncolt egyfolytában egy bécsi táncospár. Bécsből jelentik: Az Olympia című mutatásban tegnap egy Haschek Ottó nevű parketttáncos partnerével együtt, ötvennyolc órát táncolt egyfolytában. A teremben azonban olyan fűledt lett később a levegő, hogy a pár kénytelen volt az uccára kitélelni. Mensgerjük erre felszólította őket, hogy ne folytassák tovább a táncot, mert megalapodásuk az uccára nem vonatkozik. A táncospár erre abba is hagyta a táncot, de a táncosnő a táncosnő kifejezését s megajlapította, hogy ez utóbbal nem sikerült új rekordot teremtenie. Jellemző, hogy a táncospárnak másnap tízenkétezer látogatója volt, akik mind lefizették a két schilling látogatási díjat. Az eképen beinkasszált, egészen tekintélyes jövedelem arra az elhalárhozra indította a táncosnőket utazó táncospárt, hogy legközelebb megismételjék táncmutatványukat s ha lehet, elnyerjék a legújabb táncvilágrekordot.

— Az ingyenes himlőoltások sorrendje. A kolozsvári egészségügyi hatóságok értesítése szerint a napokban megkezdik Kolozsvárt a himlő ellenes védőoltásokat, amelyek teljesen ingyenesek és a következő helyeken eszközölk: Az első kerületben május 16. és 17-én, délután 2-től 5-ig a Deák Ferenc utca 45. szám alatt, május 23-án a II. kerületben délután 3-5-ig az állami elemi iskola Honvéd-uccai épületében. A III. kerületben a Pap-uccai elemi iskolában május 17-én délelőtt 8-tól kezdődnek az oltások. A IV. kerületben május 16. és 17-én a Rudolf-uccai elemi iskolában délután 3-5-ig. Az V. kerületben a Monostori-ut 76. szám alatt, az Inasotthon épületében május 24. és 25-én délután 2-4-ig oltanak. A VI. kerületben május 23-án a Monostori-utj állami elemi iskolában délután 3-5-ig Kardosfalván az elemi iskola épületében május 17-én délután 5-6-ig. Azok a szülők, akik gyermekeiket nem oltatják be, megbüntettetnek. Akik magánorvosokkal oltatták be gyerekeiket, a fenti napokban orvosi bizonyítvánnyal jelenjenek meg, amely gyermekük beoltását bizonyítja.

— Megalakult a Magyar Frontarcosok Szövetsége. Budapestről jelentik: A magyar hadviselő katonák tegnap megalapították a Magyar Frontarcosok Szövetségét. A szövetségbe tömörült hadviselő katonák azért alakították meg a szervezetet, hogy kellő erővel szervezzenek érveiket érdekeiknek.

— Megállapították a kisantant-konferencia programját. Belgrádból jelentik: A külügyminisztérium szombaton véglegesen megállapította a kisantant-konferencia programját. A megnyitás ünnepejés keretében május 20-án fog végbenemni. Mironessa és a román küldöttség május hó 19-én, Bécsben a csehszlovák delegátusok május 20-án reggel érkeznek a jugoszláv fővárosba. A három külügyminiszter tanácskozására három napig tart. Huszonharmadikán a külügyminisztereket kihallgatáson fogadja Sándor király, este pedig a szerb Nemzeti Színház tiszteletükre ünnepi előadást rendez. A következő napon a három külügyminiszter kirándulásra indul: Szerajevóba, Mostarba, Raguzába, Caffaróba és Montenegroba. A kirándulás alatt állapítják meg a kisantant gazdasági konferenciájának a programját, amelyet június végére terveznek.

— Levegőből háztetőre, az égő háztetőről az uccára zuhan és lábujjérás árán megmenekült az orosz pilóta. Berlinből jelentik: Moszkvát jelentés szerint Kievből egy gyakorlatozó repülőgép a külvaros egyik házára zuhan. Motorrobbanás történt és a benzin lángra lobbanva, felgyújtotta az épületet. A pilóta kisebb égési sebeken kívül lábujjérást is szenvedett, mert a robbanás után az égő ház tetéjéről ugrott az uccára s az ugrást izgalomban elhibázta. A tűz azután sikerült lokalizálni.

Közgazdaság

Május 23-án tartja évi közgyűlését a Szesszindikátus

A mezőgazdaságiaknak fokozott képvisetelét biztosít a Szindikátus vezetősége

A Szesszindikátus Rt. rendes évi közgyűlését május 23-án tartja meg Bukarestben. A rendes évi közgyűlésen terjeszti elő az igazgatóság a Szindikátus 1928. évi mérlegét. Az igazgatóságba ko-optáltjüenii I. Peretz és a bácsai W. Rothmund gyárosok beiktatását ratifikálják és öt új felügyelőbizottsági és öt új póttagot választanak.

A rendes évi közgyűlést rendkívüli közgyűlést követi amelyen az alapszabályok több pontját módosítják.

A szeszgyáráktól átvett szesz árát a következőképen állapítják meg: Az alapárát a Szesszindikátus oly gyáraknak fizeti melynek évi termelése 10 vagon al szolutalkohol. Azok a gyárak, amelyeknek évi termelése 400 hektoliternél kevesebb, 20 százalékos, a 400—800 hektoliter termelésű gyárak 15 százalékos és a 600 és 800 hektoliter termelésű szeszgyárak pedig 10 százalékos felárat kapnak az alapárakon kívül.

Az alapszabályoknak az alaptökére vonatkozó része a következőképen módosul:

Az összes elüji pénzintézetek t. ügyfeleik szives tudomására hozzák, hogy a nyári időszak aajt és pedig május 15—augusztus 31-ig pénztárakal csupán deli 1 óráig tartanak s ezen idő alatt, a délutáni órák megszünnnek.

Négyezeröttszáz vagon tűzifa szállítására kaptak megrendelést a román tűzifások a MÁV-tól. A napokban zajlott le Magyarországon a Máv tűzifa versenytárgyalása, melyen a romániai termelők is jelentős kvantummal vettek részt. A versenytárgyalásra kiirt 13 ezer vagon tűzifára 16.255 vagonra érkezett ajánlat, amelyből Romániára 5960 vagon esik, tehát a felajánlott mennyiség 38 százaléka. Az árak, melyek mellett a szűkséget mennyiséggel a termelők a Máv-nak felajánlották, a múlt évi árak voltak, tehát a mai forgalmi áraknál kisebbek. Ennek oka az, hogy a termelőknek a Máv-nál nem kellett a hitelrizikót az árakba bealkalmazni. A versenytárgyaláson a romániai tűzifa termelők 4550 vagon szállítására kaptak megbízást.

Tulzottak a rossz termésű kálásokról terjesztett hírek. A földművelésügyi vezérfelügyelőség részéről szerzett információink szerint azok a hírek melyek az idei termésű kálások kedvezőlen alakulásáról számolnak be s melyek szerint a vetések a feli fagy következtében helyrehozhatatlan károkat szenvedtek volna, túlzóak. A hideg idő egyedüli komoly kihatása a tavaszi munkálatok kitolódásában jelenkezik. A fagy a téli vetésekben az eddigi megállapítások szerint jelentéktelen károkat okozott, a lényegesen s helyrehozhatatlan kifagyott területek százaléka egészen minimális és Erdélyben például aig tesz ki 10—15 százalékos. Mindössze arra kell elkészülnünk, hogy az idén kevesebb lesz a szalma, de a szemtermés esőkénessével nem kell számolni. A nagy károkról és ezzel kapcsolatban kedvezőtlen termésű kálásokról szóló híreket a spekuláció lanszirozza.

Ma folytatja diadalutját itt a
Magyar rapszódia
a Corso-mozgóban!

sul a Szesszindikátus Rt. részvénytökeje 60 millió lej, amely 800.000 darab 100 lej névértékű részvényből áll. Az első emisszió 15 millió le jértékű, a többi ki boscátások felett az igazgatóság határoz kétharmad többségben. A szeszgyárak az eddigi 250 lej névértékű részvények helyett 100 lej névértékű részvényt kötelesek átvenni az 1924. és 1925. évi termelésük középarányosának megfelelő hektolitermennyiség szerint.

A mezőgazdasági szeszgyárak képviselőit a Szesszindikátus Rt. részvénytökéje 60 millió lej, amely 800.000 darab 100 lej névértékű részvényből áll. Az első emisszió 15 millió le jértékű, a többi ki boscátások felett az igazgatóság határoz kétharmad többségben. A szeszgyárak az eddigi 250 lej névértékű részvények helyett 100 lej névértékű részvényt kötelesek átvenni az 1924. és 1925. évi termelésük középarányosának megfelelő hektolitermennyiség szerint.

Az Ugri jubiláris közgyűlése. Az Ugri vasárnapon tartotta 25 éves jubiláris közgyűlést, amelyen a kereskedelmi és ipari élet előkelőségein kívül megjelentek: Buzdugan regens, Madgearu, Popovici és Cihoski miniszterek is. A közgyűlés megnyitása után Buzdugan regens tartott szép beszédet, rámutatva az Ugri nagy érdemeire Románia iparának fejlesztése körül és sok sikert kívánt a szövetség további működéséhez. Victor Buzila mérnök emjékbeszéde után Madgearu ipar- és kereskedelmi miniszter tartott beszédet hangsúlyozva, hogy a kormány mindenkör az Ugri közreműködésével igyekszik a napirenden levő problémákat megoldani. A közgyűlést délután 5-kor folytatták, meghallgatva és tudomásul véve az évi jelentéseket és beszámolókat Este 8 órakor az Athene Palaceban ünnepi bankett fejezte be a jubileumot.

Művészi perzsaszőnyeg
szépségtől gobelin, karamani függöny, külföldi fonalak, szövőkellékek legelőnyösebb beszerzési forrása.
SCHULHOF EMILNÉ
Oradea, Str. Ep. Clorogaria (Uri-u.) 14.

APRÓHIRDETÉSEK
Egyszeri költésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állatkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apóhirdetések díja előre fizetendő jelzés levelet csak egy továbbitunk, ha portó helyez mellette van. Eljegyzési hírek díja 250 lej.

Bevezetett rövidáru angro üzletéhez keresek szakmabeli társat (agilis, nőtlen fiatal embert legalább 200 ezer lejtőkével. Ajánlatokat Stern József vasútnál, Oradea.

Minden nap reggel és este frissen fejt télenként és csecsemőtejt (állandóan egy tehémtől fejtve). Kapható: Schwartz Ignác-nál: Calea Decebal (v. Rudolf-u.) 36. — A fejésnél magiasch: Farkas Manó.

Fürdőhelyen 30 éve bevezetett kóser vendéglő, haláleset miatt, bérbeadó, esetleg eladó. Ertekezni Weisz, Cluj, Str. Gojdu 9.

Hirdessen az Uj Keletben

SPORT

A vasárnap nem hozott változást a kolozsvári bajnokság állásában

Kolozsvár, május 13. Vasárnap délután mindössze egy bajnoki mérkőzést tartottak Kolozsváron a KAC és a CFR csapatai között, mely 0:0 arányban eldöntetlenül végződött. A játékon erősen meglátszott a kánikulaj meleg hatása, mert csak helyenként emelkedett hőmérséklet a mérkőzés legnagyobb része tervszerűtlen csapkodó játékkal telt el. Mindkét oldalon bizonytalan védelem bosszantotta a nézőket, de a csatársorok annál biztosabban rontottak a legjobb helyzetekben is. A játéknak megfelelően az eredmény megfelel az erőviszonyoknak, bár a CFR csatársorának támadásai — Kajla hiányában — veszélyesebbek voltak. A KAC-ból Szatmári, Soly-mossy, Szabó és Soós, a CFR-ből Micu, Deak, Udvari és Savislav a legjobbak.

A II. félidő 30. percében Kapusi KAC egy összefutásnál véletlenül leteríti egyik ellenfelét, mire az egyébként korrekt Blaj bíró kiállítja a játékból.

A mérkőzés után a bajnokság állása a következő:

	játszott	győzött	elődnt.	vesztett	gólt kapott	gólt adott	pontszám
1. Romania	9	7	1	1	37	9	15
2. KAC	11	5	4	2	18	9	14
3. KMSC	11	6	1	4	30	20	13
4. Universitatea	10	6	1	3	24	16	13
5. RMS	13	4	3	6	13	29	11
6. CFR	12	3	3	6	12	16	9
7. Haggibbor	12	2	3	7	4	30	7
8. Sodronyipar	10	2	2	6	9	18	6

Nagyvárad. NAC—KMSC Kolozsvár 4:0 (2:0), bíró Kiss Kálmán. A kolozsvári csapat vereségét az okozta, hogy egyrészt Fazekas és Krieshoffert nem játszottak, másrészt pedig a csapat többi tagjai ki voltak merülve az utóbbi hét megerőltető mérkőzéseitől. A NAC igen jó és enyves játékot produkált.

Dés. CFR Dés—Haggibbor 1:1 (0:0).

Arad. TMTE Temesvár—Tricolor 10:3 (7:1).

Timisoara. TAC—Kadima 5:0 (2:0) bajnoki. Fratelia—Rapid 3:3 (2:2) bajnoki.

Zombolya. ZsSE—Politechnica 2:2 (2:1).

Brassó. Coltea—IAR 5:2 (2:0) bajnoki.

A Jiu kilépett a bajnokságból

Petrozsényből jelentik: A Jiu SC bejelentette az aradi szövetségnek, hogy lemondja a további bajnoki mérkőzéseket és kilép a kerületi bajnokságból. — A lemondás oka arra a feszült viszonyra vezethető vissza, amely évek óta fennáll az aradi szövetség és Zsilvölgye között.

Külföldi eredmények

Budapest. Admira—Hungaria 1:0 (1:0). Az osztrák csapat győztes gólját Siegel lötte a mérkőzés 18-ik percében. Ferencváros—Kispest 6:1 (4:1). A bajnoksapat főlényes, iskolászerű játékkal győz. Góllövők sorrendje: 13. p. Kohut, 16. p. Toldi, 17. p. Takács II., 33. p. Takács II., 41. p. Presovszky (fault miatt megítelt tizenegyesből), II. félidő 2. p. Szedlacek, 42. p. Kohut.

Nemzeti—Bástya 4:0.

Sabaria—III. ker. 1:1 (0:1).

Budapest 33-as—Somogy 4:1 (3:0).

Debrecen. Boeska—Ujpest 4:1 (3:0).

A bolygó zsidó

Eugen Sue világhírű regénye két hatalmas kötetben — 400 lejtért kapható az Uj Kelet könyvszt.-ban

Két antiszemita

Solem Alejchem novellája után

Irta: SZABÓ IMRE

Minden jog fenntartva

SZEMÉLYEK:

Jankl: Valamikor talán uraságod is!

Max Berland utazó-ügynök

Chaim Niemesik ellenőr

Jankl szobapincér.

(Kétgyas hotelszoba fűkörel. Az ágyak nem állanak szorosán egymás mellett, hanem a szoba két, egymással szemközt sarkában. Minden ágy mellett éjjeliszekrény villanylámpával. A szobában Jankl szorgoskodik.)

Jankl

Jankl: (negyven-negyvenöt éves okoskodó pincér, eszelős nevetéssel): Az ördögbe is! Ilyen vasári napon mindig csak baj van. Összevissza jönnek kol-dusok és urvendégek, jönnek rebbek, is-lentagadók, kupecok esaszálnak, hóche mek és futóbolondok. Az ember egy ilyen napon megse tudja különbözteni őket. (Nevet). Manapság mindenki egy-formán smucig és egyformán görömbö. A mullok bejött egy kinyalt vendég, barónak néztem, vagy legalább is főpincérnek. (Idegesen takarít és ren-dezkedik.) Egy pincért nem adott, de ahányszor elküldött valamiért, megvere-gette a vállamat, barátjának szólított és egy olyan jó viccet mondott, én úgy él-jek, abszolút érdekesejt, hogy valahány-szor eszembe jut, mindig nevetnem kell. (Nevet). Micsoda jó vicc is az a tighinai rebbe fiáról. (Megáll, ujját homlokára teszi, gondolkodik): Várjunk csak, ho-gyanis mondta? Pontosan szeretném el-mondani magamnak. (Gondolkodik). Most már pontosan tudom! A tighinai robbanék volt egy fia, egyetlen gyerme-ke, aki nem akart tanulni. Minék is tanuljon? Egészen fölösleges, mert mi válhatik egy tanult emberből? Lehető-ből egy okos bőrszár, egy ügyes lóku-pec, egy rendes mézáró, vagy egy to-hegészes csodarabbi? (Ügy-d nem? Mi a csuda válhatik egy tanult emberből? Mégcsak jó pincér sem lehet belőle. A tighinai rebbe fiából tehát nem lett tu-dós ember. (Hangosan fejvevet). Nevet-nem kell, mert már most gondolok a vice végére. A tighinai rebbe fia elment éne-kesnek. Kis mesojrer left belőle, aztán elment Kiewbe és Odeszába, tanult a konzervatóriumon és híres operacénekes vált belőle. Tizenöt év múlva, amikor már minden újság feldiesérte, eszébe ju-tott, hogy hazajön. (Högyis mondta a főpincér? (Gondolkodik). Este jött haza és sem apja, a rebbe, sem anyja a reb-beben, nem akarta megismerni. De az anyjában mégis megmozdult az a jósa-gos zsidó szív. . .

Max Berland.

Max Berland: (Harmincöt-negyven év körüli, jóláplált, felfelé pödrött bajszu-hegyke ember, akin minden titkolási igyekezete ellenére meglátszik, hogy zsi-dó. Kackiás léptekkel jön be az ajtón): Hé, pincér! Mi van itt máma? Zsidóvá-sár van, vagy mi?! Adjon nekem egy szobát, de egyedül szeretnék lenni!

Jankl: Egyedül? Kivel tetszik akkor antiszemizálni? Mint jó antiszemita, bizonyára ismeri uraságod a Bibliát, amely azt mondja: »Nem jó, ha az ember egyedül vagyon és azért teremté az Úr Ádám mellé segítséget.«

Max Berland: Teremté segítséget! Mi-csoda papos beszéd! Teremté segítséget! (Gúnyosan) Látom, maga is közéjük való!

(Röhög). Uraságodnak, megboesát, de kis sé gyanus az orra! Mondják egy jó vic-cel a gyanus orról!

Max Berland: (szigoruan); Futóbo-lond, nem vagyok kíváncsi az okoskodá-

saira és meglátnom, hogy eugem és az or-romat aposztrófálja. Vesse meg az ágyat és velem ne bízmaskodjon.

Jankl: Parancsára! (Megveti az ágyat) Megvetem, megvetem! De megvetem az olyan embereket, akik zsidó helyen zsi-dólétjükre szidják a zsidókat. (Eszelősen nevet): Egy igazi antiszemita aller Res-pekt, az egészen más! Az egy fajtisza! És kérem, nálunk meg szoktak szállani az ilyen emberek is. Ép egy hete, hogy itt volt nálunk Kruzevác a híres anti-sezemita és épen ebben a szobában szál-lott meg. Mondta is, hogy szereti ezt a szobát, tekintet nélkül arra, hogy zsidók is megszállnak benne. (Nevet). Kérem, ez a Kruzevác, mondhatom, egy per-fekt, egy tetőtől talpig, egy tökéletes, egy igazi antiszemita, hogy a csömör ott fogja el, ahol találja. Olyan ember, aki nek teljes szívvel kívánom, hogy a neve napján üsse meg a guta.

Max Berland: (odalép hozzá, megvere-geti valót): Kivánod? Te drága, te!

Jankl: Neki kívánom, de azért urasá godnak is ajánlom! (Nevet).

Max Berland: (bosszusan): Most már elég, te hülye, vedd meg gyorsan az ágyat.

Jankl: (gyorsan megveti az ágyat, de egyúttal a másik ágyat is). Megvetem, megvetem, für alle Fälle. Nem lehessen tudni, épen ma egy hete volt itt a Kru-zevác, hátha máma is beállít. Be szo-kojt állítani Kruzevác ur, be szokott állítva lenni, Kruzevác ur! (Nevet).

Max Berland: Most aztán eregy már!

Jankl: Nem kell engem kergetni, ké-rem, megyek én magamtól is. De azért elmondanék egy viccet a zaptójáról és a boherről. Nagyon jól talál Kruze-vecz urhoz és uraságodhoz.

Max Berland: Eregy a fenébe!

Jankl: Megyek, megyek, csak egy ki-esít rendbe hozom a Kruzevác ur lám-páját. (A másik éjjeliszekrény lámpáját rendezgeti). Kruzevác ur nagyon sze-ref olvasni, hogy a guta ütne meg. De ne itt, ments isten, itt csak fogja el a csömör.

Max Berland: Mond, te, nem hozhat-nál nekem valami olvasmányt? Valami jó, de feltétlenül antiszemita újságot!

Jankl: Ez egy kicsit nehéz dolog. (Ne vet). Jó is legyen és antiszemita is le-gyen. De azért felhozhatom a Világlobó gót.

Max Berland: (pénzt ad)Nesze, hozz egy Világlobogót, a legújabb számot. De gyorsan!

Jankl: Még pénzt is ad ezért a mocok ért. (El).

Max Berland: (a fűkörelben nézegeti ma-gát, bajuszát feligazítja, igyekszik erés-lyes lenni). Igy ni! Ha a Lobogót olva-som és Kruzevác meglát, bizonyára bruderpoharra invitál. Ezt a partit meg kell játszanom vele. Nagy leisztung, de meg fog történni. Voltam már külföld-játszmban is. Emlékszem, egyszer egy antiszemita plébános előt meggyón-tam, hogy jeltőfem egy zsidót. De azu-tán. . .

Most jelent meg
Zsidó dalok
Eisikovits Miksa
szerezményei
Kapható az „UJ KELET”
könyvosztályában.

SZÍNHÁZ — MŰVÉSZET

Miss Amerika.

Az ezeregyéjszaka színes csodája a színpadon.

Hónapokig tartó áldozatkész, szorgal-mas előkészületek után, szombat este-re ki lehetett már tűzni az idei évad óriási operette-szenzációját, a Miss Amerikát.

A kolozsvári színházban még új da-rabra sohasem költöttek annyit, mint amennyit most a Miss Amerika föl-emésztett. Tizennégy képre oszlik a Miss Amerika s mind a 14 kép teljesen új díszletből áll, olyan díszletek, ame-lyek szépségben, színekben, gazdagság-ban, művészi kivitelben felülmúlják mindazt, amit eddig a kolozsvári szín-padon láttak. A díszleteket, amelyek igazi meglepetései lesznek az előadás-nak — Olasz Lajos tervezte s festette. Egész vagyont emésztettek fel a vilá-gítási effektusok és trükkök fölszerelé-sei. A színház szabóműhelyeiben 350 új föltette készült, mindannyi a legutolsó divatnak és szabóművészetnek remeke. A Miss Amerika kiállítása egymillióba került, de igazi világvárosi fény és pom-pa fogja ámulatba ejteni a közönséget. Ezeknek az abnormalisan magas ki-adásoknak dacára sem emelte a színház az előadások helyárait. A Miss Ame-rika premiéréjére és összes előadására rendes helyárokon lehet a jegyeket meg-váltani.

Az operette-együttes nagyszerű mű-vészein és művésznőin kívül, a mesterő-sített karszemélyzet és statisztérián ki-vül 36 görll fogja Frozoli-szerű válto-zatosságban gyönyörködtetni a közön-séget.

A rendezés nehéz, komplikált és nagy körültekintést igénylő munkáját Ihász Aladár végzi. Karnagy: Komjáthy Ká-

A Magyar Színház műsora:

Kedd: Éva grófnő. (Péchy Erzsi bucsu-föllépésével. Mérsékelttel emelt hely-árral. Bérletszünetben. Sorozat-szám: 374.)

Szerda: Eltörtött a hegedűm. (Operett-ujdonság. Esti előadás mozihelyárral. Jegyek árai: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám: 382.)

Csütörtök: Miss Amerika előkészületei miatt nincs előadás!

Péntek: Miss Amerika előkészületei mi-att nincs előadás!

Szombat este 9-ór: Miss Amerika. (Operettrevüujdonság 14 képben. Tel-jesen új, pazar díszletekkel. 350 új, ragyogó toilettel, 36 görll, legmoder-nebb táncok. Az idei évad legszime-sebb szenzációja Kondor Ibolyával, Betegh Bébivel, Kun Magdával, Tompa Bélával, Ihász Aladárral, Só-lyom Gyözövel, Leóvey Leóval, Sel-meczyvel. Rendező Ihász Aladár. Karnagy Komjáthy Károly. Az új díszleteket festette Olasz Lajos. Az új toilették a színház szabóműhe-lyeiben készültek. Bérleten kívül. Rendes helyárokkal. Sorozatszám: 383.)

Vasárnap délután 5 órakor: Marica grófnő. (Király Ernő vendégjáté-kával. Leszállított helyárokkal. So-rozatszám: 384.)

Vasárnap este 9 órakor: Miss Amerika. (Bérleten kívül. Rendes helyároka-lal. Sorozatszám: 385.)

Hétfőn délután 5 órakor: Az utolsó Ve-rebély-lány. (Király Ernő bucsuföl-lépése. Leszállított helyárokkal. So-rozatszám: 386.)

Hétfőn este 9 órakor: Miss Amerika. (Sorozatszám: 387.)

Kedden és a rákövetkező napokon Miss Amerika.

A Magyar Színház mozi-műsora:

Kedden 3-kor, 5-kor és 7-kor: Hogyan kell ma férjet fogni?

HÖLGYEIM!

Legújabb párisi, wieni modellek. Selyem, bangkok, japán panama, exotikus szalma, Raccello-kalapokat feltűnő olcsó árban árusít az

„IDEAL” kalapüzlet Clnj. R. Ferdinand 8.

férfi és nő kalapok formálisa és tisztítása 48 óra alatt a legzűlésebben gyári árban készülnek.

Szerdán 3-kor, 5-kor és 7-kor: Hogyan kell ma férjet fogni?

Csütörtökön utóljára, csak egy előadás-ban d. u. 3-kor: Hogyan kell ma férjet fogni?

Vasárnap délelőtt 11-kor: Kalifornia (Vadregényes cow-boy történet 7 felvonásban. Matiné 15 és 10 lejes hely-árral.)

Hétfőn 5 és 7 órakor: Az asszony és az ördög. (10 felvonásos hatalmas ame-rikai dráma. Főszereplők: Greta Garbo és John Gilbert. Helyárai: 30 és 20 lej.)

Kedden 5 és 7 órakor: Az asszony és az ördög. (Utóljára.)

Szerdán 5 és 7 órakor: A világ leggaz-dagabb asszonya. (Ujdonság. Elő-szór. Modern dráma, amelynek izgal-mas cselekménye a színpadok hazá-jában folyik le. Főszereplők: Lee Parry, Maxudian és Jean Murat. Helyárai: 30 és 20 lej.)

Csütörtökön 5 7 és 9 órakor: A világ leg-gazdagabb asszonya. (Este is mozi-előadás.)

Pénteken 5, 7 és 9 órakor: A világ leg-gazdagabb asszonya. (Esti mozielő-adás.)

Szombaton 5 és 7 órakor: (utóljára): A világ leggazdagabb asszonya.

Vasárnap délelőtt 11 órakor: Tengerre Abelsz. Főszereplők: Raymond Hat-ton és Wallace Berry (Riff és Raff). Mozi-matiné 15 és 10 lejes helyároka-lal.

A Nemzeti Színház és a Román Opera heti műsora:

Kedd: A kisasszony keresztifa. Szerda: Nápasza. Operabemutató. Csütörtök: Károly nénejt. Gyermekek-előadás.

Péntek: Nápasza. Vasile Rebege fel-jéptével.

Szombat d. u.: Traviata. Gyermekek-előadás.

Szombat este: Karamazov fivérek.

Vasárnap d. u.: A kisasszony keresztifa.

Vasárnap este: Nápasza. Vasile Rebege felléptével.

Hétfő: Isi király.

Kedd d. u.: Szökéltés a szerájból.

Kedd este: Szent János éjszakája. (Be-mutató)

A színházi iroda közleményei:

Ma este Éva grófnő — Péchy Erzsivel. Holnap este Annabál — Péchy Erzsi bucsuföllépésével. A színház illusztris vendége: Péchy Erzsi, ma este az Éva grófnő parádés címszerepében lép föl. A Péchy Erzsi bucsuföllépése hol-nap lesz. A hatalmas sikerre és a meg-nyilvánuló meleg szeretetre való tekint-tel, Péchy Erzsi az igazgatóság fel-kérésére, egy nappal meghosszabbította kolozsvári vendégjátékát. Eszerint a holnap este hirdett Eltörtött a hegedűm előadása helyett az Annabál ke-rül színre, a női főszerepben a tínemé-nyes hangú és szépségű Péchy Erzsiel. Péchy Erzsinek az Annabál legparádé-sabb és leghatásosabb szerepe. A mű-vésznő maga is az Annabált tartja egyik legkedvesebb szerepének. Az An-nabál holnap esti előadásában bucsuzik Péchy Erzsi Kolozsvár közönségétől, a mely a bucsuja alkalmából rendkívül meleg óvációban készült részestenni Pé-chy Erzsit. Az előadást bérletszünetben tartják meg, úgy hogy az összes páro-lyok és szállásosok is a nembőlő közönség rendelkezésére állanak.